వదంతులను వినవద్దు

వదంతులను వ్యాప్తిచేయవద్దు

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౯   ౧౯౬౩, ఫిబ్రవరి; శుభకృత్తు - మాఘము   సంచిక ౮

విషయసూచిక

రామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి

రచయిత :

శ్రీ జవాహర్‌లాల్ నెహ్రూ

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ముచ్చటైన అచ్చు, అందమైన ఆకృతి

పుటలు : 36   సైజు డిమి 1/16

వెల : రూ. 0-25 మాత్రమే

అడ్రెసు :

మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము,
మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ
శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస, శ్రీశారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి — వీరు ముగ్గురును లోకమున కొసగిన సందేశమునందలి ముఖ్యాంశములు ఏర్చి కూర్చి విడి విడిగా సులభశైలియందు ముద్రింపబడియున్నవి. ఈ గ్రంథములలో జీవితమునందలి వివిధఘట్టములకు, వివిధవిషయములకు సంబంధించిన ఉపదేశములు గలవు. అందఱును చదివి తరింపగల చిన్న చిన్న పుస్తకములు.

పాకెట్టు సైజు   ప్రజ్వాల ముద్రణము

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	....	0-37
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	....	0-40
శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము	....	0-40

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము,
మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీరామకృష్ణమిషన్ (సేవాసంస్థ): తదాదర్శములు : కార్యావళి

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ప్రప్రథమమున శ్రీరామకృష్ణమిషన్ ఎట్లు స్థాపింపబడినదియు, ఆ సంస్థయొక్క ఆదర్శములు, అది కావించుచున్న సేవా కార్యావళియు నిందు వివరముగ దెలుపబడియున్నవి.

(ప్రథమ ముద్రణము)

పుటలు : 54   వెల : 50 న. పై.

"భారతయువజనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

ముచ్చటగు మొదటి కూర్పు!

274 పుటలు   వెల : రూ. 2

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

'అభిమానము విడిచి శరణాగతులగుము. యీ క్షణంబె యతని కృప నీకు ననుభావ్య మగును వత్సా!'

—శ్రీ శారదామాత

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౯ } ౧౯౬౩ – ఫిబ్రవరి :: శుభకృత్తు .. మాఘము { సం॥ ౮

శ్రీః

సౌందర్యలహరి

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

టీక : నే. భ.

అమూ తే వక్షోజా వమృతరస మాణిక్యకలశౌ
న సన్దేహస్పన్దో నగపతిపతాకే మనసి నః
పిబన్తౌ తౌ యస్మా దవిదిత వధూసఙ్గరసికౌ
కుమారా వద్యాపి ద్విరదవదనక్రౌఞ్చదళనౌ ॥ ౭౩

హే నగపతిపతాకే	ఓ పర్వతరాజపు జయంతీ	యస్మాత్	ఏలయన
అమూ	ఈ	తౌ	ఆ స్తనములను
తే	నీ	పిబన్తౌ	త్రాగుచున్నవారై
వక్షోజా	కుచములు	ద్విరదవదన	గజాననుడును
అమృతరస	సుధారసమునిండిన	క్రౌఞ్చదళనౌ	కుమారస్వామియు
మాణిక్య	మాణిక్యపు	అవిదిత	ఎఱుగబడని
కలశౌ	గిండ్లు	వధూసఙ్గ	స్త్రీసంభోగ
నః	మాకు	రసికౌ	స్వారస్యముగలవారై
మనసి	మనస్సులో	అద్యాపి	ఇప్పటికిని
సన్దేహస్పన్దః	సందేహలేశమును	కుమారౌ	శిశువులుగనే
న	లేదు	(భవతః)	(ఉన్నారు.)

తా॥ నీ స్తన్యమును త్రాగిన వినాయకుడును కుమారస్వామియు ఇప్పటికిని శిశువులుగనే ఉన్నారు, స్త్రీసంభోగస్వారస్యము ఎఱుగకున్నారు. కావున వారు త్రాగినది పాలు కాదు, అమృతరసమే. అట్టి అమృతరసమునిండిన మాణిక్యపుగిండ్లే నీపాలిండ్లు. ఈవిషయమున, ఓ పర్వతరాజపుత్రీ, మాకిసుమంతయు సందియము లేదు.

వహత్యమ్బ స్తమ్బేరమదనుజకుమ్భప్రకృతిభిః
సమారబ్ధాం ముక్తామణిభి రమలాం హారలతికామ్
కుచాభోగో బిమ్బాధరరుచిభి రన్తశ్శబలితాం
ప్రతాపవ్యామిశ్రాం పురదమయితుః కీర్తి మివ తే ॥ ౭౪

హే అమ్బ	ఓ అమ్మా	బిమ్బ+	దొండపండునుబోలిన
తే	నీ	అధరరుచిభిః	మోవికాంతులతో
కుచ+	స్తనముల	అన్తః	లోపల
ఆభోగః	విరివి	శబలితామ్	కలిసిపోయినదియు అయిన
స్తమ్బేరమ	గజ	హారలతికామ్	ముక్తావళిని
దనుజ	రాక్షసుని	ప్రతాప	తేజస్సుతో
కుమ్భ	కుంభములే	వ్యామిశ్రామ్	కూడినదగు
ప్రకృతిభిః	ఉత్పత్తిస్థానములుగ గలిగిన	పురదమయితుః	త్రిపురాంతకుని
ముక్తామణిభిః	ముత్తెములతో	కీర్తిమివ	కీర్తినిబోలె
సమారబ్ధాం	గ్రుచ్చబడినదియు	వహతి	తాల్చియున్నది.
అమలామ్	నిర్మలమైనదియు		

తా॥ అమ్మా, నీ పీనస్తనయుగము మీద స్వచ్ఛమగు ముత్యాలమాలను దాల్చియున్నావు. అది గజాసురుని కుంభములనుండి ఉత్పత్తిల్లిన ముత్యములతో గ్రుచ్చబడినది. ఆముక్తావళి తెలుపుతో నీ మోవికెంజాయ కలిసిపోయియున్నది. తెల్లని ముత్యాలసరాల పరమశివుని కీర్తియే యనియు, అందు కలిసిపోయిన కెంజాయ పరమశివుని ప్రతాపమే అనియు చెప్ప దగియున్నది. కీర్తి తెలుపనియు ప్రతాప మెఱుపనియు కవిసమయము.

తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః
పయఃపారావారః పరివహతి సారస్వత మివ
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశు రాస్వాద్య తవ యత్
కవీనాం ప్రౌఢానా మజని కమనీయః కవయితా ॥ ౭౫

హే ధరణిధరకన్యే	ఓ గిరిరాజసుతా	ఉత్థితః	ఉత్పత్తిల్లినదై
తవ	నీ	సారస్వతమ్ ఇవ	సరస్వతీమయమునుగా
హృదయతః	హృదయమునుండి	పరివహతి	ప్రవహించుచున్నది
పయఃపారావారః	పాలసముద్రము	ఇతి	అని

మన్యే	ఎఱుగుదును	ఆస్వాద్య	గ్రోలి
దయావత్యా	కృపావతివగు	ప్రౌఢానామ్	ప్రగల్భులగు
త్వయా	నీచేత	కవీనామ్ మధ్యే	కవులలో
దత్తం	ఈయబడిన	కమనీయః	అతిరమణీయ(ముగ)
యత్ తవ స్తన్యమ్	ఏ నీ చనుబాలను	కవయితా	కవనము చెప్పువాడుగ
ద్రవిడశిశుః	తమిళ బాలకుడు	అజని	అయ్యెను.

తా॥ అమ్మా పార్వతీ, దయతో నిచ్చిన చనుబాలను గ్రోలిన తమిళ బాలకుడు ప్రౌఢకవు లందఱికంటె అధికరమణీయముగ కవనము చెప్పువాడుగ నయ్యెను. కావున నీ వక్షమునుండి ఉప్పతిల్లు క్షీరము సారస్వతిమయ మని తెలియుచున్నది.

ఇట ఈ ఐతిహ్యము చెప్పుదురు. శంకరాచార్యులవారి తండ్రి పరమేశ్వరీ భక్తుడు, ఊరివెలుపల నున్న అంబికాయతనమున కేగి అంబికకు క్షీరాభిషేకము చేసి క్షీరోపహార మర్పించి, శేషించిన పాలను బాలశంకరునకు త్రాగ నిచ్చుచుండెను. అమ్మవారు త్రాగగా మిగిలిన పాలను తండ్రి తనకు ప్రతిదిన మిచ్చుచున్నా డని బాలశంకరు డనుకొనుచుండెను. ఒకప్పుడు తండ్రి గ్రామాంతరమునకు బోవుచు పూజాదికమును చూచుకొమ్మని ఇల్లాలి కాజ్ఞాపించి పోయెను. ఆమెయు తక్కినపనులను చూచుకొనుచు, ఇంట వే ఱెవరును లేనందున అమ్మవారికి క్షీరమును బాలశంకరునిచే నంపెను. బాలుడు పాలను దేవి ఎదుట బెట్టి 'త్రాగు' మని కోరెను. ఆమె జాగు సేయగా నిత డేడ్వ నారంభించెను. అంత నామె గిన్నెలోని పాలను పూర్తిగా త్రాగివేసెను. 'అయ్యో నా కేమియును మిగుల్పవైతివే' అని బాలుడు మరల నేడ్వగా, ఆమె సదయహృదయయై అతనికి తన చనుబాలను త్రాగ నిచ్చెను. త్రాగిన తత్క్షణమే కావ్యనాటకాది వాఙ్మయవిశేషము లన్నియు సకలశాస్త్రములును ఆ బాలునిలో భాసించినవి.

కాంచీపురప్రాంతీయులు చెప్పు మఱొక వక్కాణము — భగవదంశసంజాతుడగు శంకరాచార్యుడు ఆఱునెలల శిశువుగ నుండ నొకనాడు, తండ్రి భిక్షార్థ మేగెను, తల్లి నీళ్లు తేర నది కేగెను. శిశువు ఆకలి కేడ్చుచుండ యాదృచ్ఛికముగ పార్వతీపరమశివులు ఆకాశ మార్గమున అటు వచ్చిరి. ఏడ్చుచున్న బాలశంకరుని జూచి, పార్వతి కనికరించి, దిగి, అతని నోదార్చి తనచనుబాలను త్రాగించి చనెను. తత్క్షణమే నిర్దోషకావ్యసహస్రములును సకల శాస్త్రములు నా శిశువునందు భాసించినవి.

హరక్రోధజ్వాలావలిభి రవలీఢేన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసఙ్గో మనసిజః
సముత్తస్థౌ తస్మా దచలతనయే ధూమలతికా
జన స్తాం జానీతే తవ జనని రోమావళి రితి ॥ ౭౬

			మునిగినాడు
జనని	అమ్మా	తస్మాత్	ఆ తటాకమునుండి
అచలతనయే	గిరిజా	ధూమలతికా	పొగచాలు
మనసిజః	మన్మథుడు	సముత్థితా	ఎగసెను
హర	శివుని	తాం	దానిని
క్రోధ	కినుక (నిప్పు)	జనః	లోకులు
జ్వాలావళిభిః	మంటలచేత	తవ	నీ
అవలీఢేన	క్రమ్ముకొనబడిన	రోమావళిః	రోమరాజి
వపుషా	మేనితో		అని
గభీరే	లోతైన		భావించుచున్నారు
తే	నీ		వర్ణించుచున్నారు.
నాభీసరసి	పొక్కిలితటాకమున		

తా॥ అమ్మా, గిరిజా, హరుని క్రోధానలజ్వాలలచే మండుచున్న మేనితో మన్మథుడు చలువకై లోతైన నీ పొక్కిలిమడువున దిగినాడు. అప్పుడందుండి యెగసిన పొగచాలునే లోకులు నీ నూగారు అనుచున్నారు.

యదేతత్కాళిన్దీతనుతరతరఙ్గాకృతి శివే
కృశే మధ్యే కిఞ్చిజ్జనని తవ యద్భాతి సుధియామ్
విమర్దాదన్యోన్యమ్ కుచకలశయో రన్తరగతం
తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశ దివ నాభిం కుహరిణీమ్ ॥ ౭౭

జనని	అమ్మా	కుచకలశయోః	స్తనకుంభముల
శివే	శివా	అన్తరగతం	నడిమిదియును
తవ	నీ	తనూభూతమ్	సూక్ష్మమైనదియు
కృశే	సన్నని	అన్యోన్యమ్	(చన్నుల) ఒండొంటితోడి
మధ్యే	నడుమునందు	విమర్దాద్ ఏవ	రాపిడిచేతనే
కాళిన్దీ	యమునానదియొక్క		గుంటగల (లోతైన)
తనుతరతరఙ్గా	అతిసూక్ష్మతరంగమువంటి	నాభిమ్	పొక్కిలిని
	ఆకారముగలదై	ప్రవిశద్	ప్రవేశించుచున్నదియు అగు
కిఞ్చిత్	(నూగారు అను) ఏ ఒకానొకటి	వ్యోమ ఇవ	ఆకాశమువలె
		సుధియామ్	విద్వాంసులకు
భాతి	కననగుచున్నదో	(భాతి)	(తోచుచున్నది).
యత్	(ఏ) ఆ ఇది		

తా॥ అమ్మా, శర్వాణీ, నీ సన్నని నడుమున యమునాప్రవాహపు చిట్టికెరటమువంటి దొకానొకటి (=నూగారు) కననగుచున్నది. అది నీ కుచకలశముల నడిమి ఆకాశమైనట్లును, ఆ కుచము లొండొంటితో రాచుకొనుచున్నందున వానినడిమి ఆకాశము త్రోపుడువడి పొక్కిలి పల్లములోనికి దిగుచున్నట్లును విచక్షణులకు తోచును. ఆకాశము నలుపు, నూగారు నలుపు. ఆ నలుపు సామాన్యధర్మము.

శ్రీవివేకానందమరందబిందువులు (౨)

శ్రీ చిరంతనానందస్వాముల అనూక్తి

నా మతసారము బలము (శారీర మానసి కాధ్యాత్మిక బలము.)

గీతోపనిషద్భాగవత ధర్మములలో నేదియైనను గానిండు మనఃస్థైర్యము, నాత్మతేజమును గల్గింపని ధర్మమును నేను ధర్మముగాఁ బరిగణింపను. ధర్మమనఁగా బలము, శక్తి: బలమును మించినదేదియు లేదు.

వలయునది పురుషకారమని గ్రహింపుఁడు. పురుషకార విహీనునకుఁ బరమేశ్వరానుగ్రహము లభించుట కల్ల. మహావీరుఁడగు నర్జునుఁడు తన పౌరుషమును గోల్పోవుచున్న సమయమున శ్రీకృష్ణుఁడాతనికి, నిస్సంగబుద్ధితో స్వధర్మము ననుష్ఠింపుమని యాదేశించి, నిష్కామకర్మాచరణమువలనఁ జిత్తశుద్ధియుఁ గర్మపరిత్యాగ ఫలమూను భగవదేకార్పిత బుద్ధియు సిద్ధించునని యుపదేశించెను. కావున యువకులారా, ధీరులై బలము నార్జింపుఁడు. దుర్జనుఁడైనను బలోపేతుఁడు నాకు మాన్యుఁడు. ఏలన వాఁడును దన బలముచే దౌర్జన్యమును స్వార్థపరతను విడనాడి తత్త్వసందర్శనము చేయు దినము వచ్చితీరును.

నానాఁటికి విస్పష్టముగా నాకు గోచరించుచున్న విషయమిది: సమస్తము ధైర్యసాహసములతోఁ గూడుకొని యున్నది. ఇదియే నా నూతన సందేశము. దుష్కార్యములనైనను సరియే ధీరుఁడవై కొనసాగుము! దుర్మార్గుఁడ వగుటే విధియైనచో, నపరిమిత దుర్మార్గుఁడవు కమ్ము.

మీ దేశమునకు వీరులు కావలసియున్నారు; కావున వీరులు కండు. పర్వతములవలె సుస్థిరులై నిల్వుఁడు. సదా సత్యమే జయించునది. జాతీయరక్తనాళములలో నూతనశక్తిని బురికొల్పు నూతన విద్యుత్తేజము—మహోత్సాహము—ఇదియే భారతదేశమునకు వలయునది. ధీరులు కండు, ధీరులు కండు; మనుజుఁ డొక్కసారియే మృతినొందును. నా వత్సలు పిఱికిపందలు కారాదు. పిఱికితనమన నాకుఁ బరమాసహ్యము. ఏమి సంభవించినను గలవరపడకుఁడు; తుచ్ఛులు మిమ్ముఁ గూర్చి యేమనుచున్నను లెక్కసేయకుఁడు. క్రేఁగంటనైనను వారిని జూడకుఁడు. ఔదాసీన్యము! ఔదాసీన్యము! ఔదాసీన్యము! కన్నులు రెండు, చెవులు రెండు; కాని నోరొక్కటియే — ఈ సంగతి సదా జ్ఞప్తి నుంచుకొనుఁడు. మహాకష్టములను — మహాటంకములను — దాఁటనిదే మహాకార్యము లెన్నఁడును గొనసాగియుండలేదు. మీ పౌరుషమును బ్రకటింపుఁడు. కామ కాంచనదాసులగు నిర్భాగ్యు లుపేక్షింపఁదగినవారు.

* * *

కిన్నామ రోదిషి సఖే త్వయి సర్వశక్తిః
ఆమన్త్రయస్వ భగవన్ భగదం స్వరూపమ్,
త్రైలోక్యమేతదఖిలం తవ పాదమూలే
ఆత్మైవ హి ప్రభవతే న జడః కదాచిత్.

—సఖుఁడా, నీ వెందులకు విచారించెదవు? సమస్తశక్తియు నీయందే కలదు. ఓ భగవా

కూడా, నీ భగవత్స్వభావము నామతింపుము. ఈ ముజ్జగములును నీకుఁ బాదాక్రాంతమగును. ప్రభావోపేతమై వెలయున దాత్మయే, జడ ప్రకృతి యెన్నఁటికిని కాదు.

తమ దేహముతోఁ దాదాత్మ్యము నొంది, ''మే మల్పులము, దుర్బలుల'' మని దీనముగా విలపించువారు మూఢులు. ధైర్యము, వైజ్ఞానిక ప్రతిభయు దేశమున కిపుడు కావలసియున్నవి. మనకు మహాధీరత్వము—అఖండశక్తిసామర్థ్యములును మహోత్సాహమును — గావలసి యున్నవి; నంగనాచితన మెంతమాత్రమును బనికిరాదు. కార్యశూరుని—పురుషసింహుని—విజయలక్ష్మి వరించును. వెనుకకుఁ జూచుట వలన లాభము లేదు. అగ్రసరులు కండు! అఖండశక్తి, అఖండదీక్ష, అఖండధైర్యము, అఖండసహనము—ఇవియే మనకు వలయునవి. వీనిమూలముననే మహాకార్యములను సాధింపఁ గలము.

వేదాంతము పాపము నెన్నఁడును ప్రతిపాదింపదు, కాని ప్రమాదము నంగీకరించును; నేను దుర్బలుఁడనని, పాపినని, నిర్భాగ్యుఁడనని, శక్తిహీనుఁడనని తలఁచుటయే మహాదోషమని వేదాంతము వక్కాణించును.

భగవద్విశ్వాసహీనుఁడు నాస్తికుఁడని ప్రాచీనమతములు పలికినవి. ఆత్మవిశ్వాసహీనుఁడే (తన్ను దాను నమ్మనివాఁడే) నాస్తికుఁడని నవీనమతము వక్కాణించుచున్నది.

బలమే జీవనము, దౌర్బల్యమే మరణము. బలమే సౌఖ్యము, శాశ్వతజీవనము, అమరత్వము; దౌర్బల్యము నిరంతరప్రయాస, దుఃఖము. దౌర్బల్యమే మరణము. బాల్యమునుండియు, శైశవమునుండియు, బలకరములు, ఆస్తికములు, సాహాయ్యకరములునగు భావములను మీ బుద్ధులందుఁ బ్రవేశింపనిండు.

దౌర్బల్యమే బాధకుఁ గారణము. దుర్బలుల మగుటచేతనే దుఃఖితుల మగుచుందుము. దౌర్బల్యముచేతనే అసత్యమాడుదుము, దొంగిలింతుము, హత్యచేయుదుము, ఇతరమగు నేరములను జేయుదుము. దౌర్బల్యముచేతనే బాధపడుచుందుము. దౌర్బల్యముచేతనే మరణించుచుందుము. ఎచట మనలను దుర్బలులను జేయున దేమియు నుండదో, యచట మరణముగాని, బాధగాని యుండనే యుండదు.

బలమే యావశ్యకమగునది. బలమే భవరోగమున కౌషధము. దరిద్రులు ధనికులచే హింసింపఁబడునప్పుడు వారికి వలయు దివ్యౌషధము బలమే. పామరులు పండితులచే నణఁగఁ ద్రొక్కఁబడునప్పుడు వారికి వలయు నౌషధము బలమే. పాపు లితర పాపులచేఁ బీడింపఁబడునపుడునునదియే వారి కావశ్యకమగు నౌషధము.

స్వశక్తిపై నిల్వుము, ధీరుఁడవై యుండుము. బలాఢ్యుఁడవై యుండుము. సమస్తబాధ్యతను నీ భుజములమీఁదనే వహింపుము, నీ విధికి నీవే కర్తవని గ్రహింపుము. నీకు వలయు బలసంరక్షణలు నీయందే కలవు. కావున నీ భవిష్యత్తును నీవే నిర్మించుకొనుము.

మనము రోగపీడితుల మని సదా తలంచుచుండుటవలన రోగనివారణ కానేరదు; వలయున దౌషధము. దౌర్బల్యమును స్మరించుచుండుటవలన నంతగా లాభము లేదు. బలమును గ్రహింపుము, సదా దౌర్బల్యమును గూర్చి చింతించుచుండుటవలన బలము కలుగనేరదు. బలచింతనమే కాని దౌర్బల్యచింతనము దౌర్బల్య నివారణోపాయము కానేరదు.

శ్రీ వివేకానందస్వాముల 'నిత్యవాణి' 'విశ్వవాణి'

శ్రీ మొరార్జిదేశాయిగారు

మన దేశమునకు నూత్నయౌవనము నిచ్చి, మనలను లేపి, ముందున్న కర్తవ్యమును చూపి అందుకు మనలను సంసిద్ధులను చేసినవారిలో శ్రీ వివేకానందస్వామి ఒకరు. నేను పసివాడనుగా విద్యార్థిదశలో ఉన్నప్పుడు శ్రీ వివేకానందుని గురుదేవుడగు పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుని బోధనలు మొట్టమొదట నామది కెక్కి, నాకుత్సాహము కూర్చినవి. మన మత వేదాంతాలలో చరిత్రలో నా మనసు కిప్పుడు మిక్కిలి ప్రీతికరములుగ నున్న వెల్ల నేను ఆ బోధనలనుండి తెలిసికొన్నవే. భగవంతుడనెడి పరమార్థమును సాక్షాత్కరించుకొన్న వాడు శ్రీరామకృష్ణుడని నా నమ్మకము, దృఢవిశ్వాసము. కావున ఆయన నోట వెలువడిన ప్రతిమాటయు నిరాఘాటముగ ప్రజల డెందముల కెక్కెడిది. ఆ మాటల నిజమును నమ్మించుటకు ఎట్టివాదమును అక్కఱ లేదు. అన్ని మతములును ఒక్క పరమార్థమునే తెల్పుచున్న వనియు అన్ని మతములలోని పరమార్థ మొక్కటే అనియు మన దేశీయులకును, మన గుండ విశ్వమంతటికిని ఆయన తెలియజేసినాడు. మనఋషులలో ఎందఱో బోధించిన విషయమే అది. కాని పరమహంస ఆ మతముల సాధన చేసి అన్నింటి పరమార్థ మొక్కటే అనుటను ఋజువుచేసినాడు. మన దేశమునకును ప్రపంచమునకును ఆయన ప్రత్యేకముగ ప్రసాదించిన జ్ఞాన మిది: దీనిని భారతదేశమందును విశ్వమందును ప్రచారము చేయుటకు తన ప్రధానసాధనముగ ఆయన శ్రీ స్వామిజీని వరించెను.

విద్యార్థిగనుండిన కాలమున స్వామిజి వివిధ మతాలవారి సాంగత్యఫలముగ అజ్ఞేయవాదిగ తయారయ్యెను. దేవునిగూర్చి విశ్వాసము కల్గించు సమాధానములను ఆ మతాలవారిలో ఎవరు గాని చెప్పలేరైరి. స్వామిజికి శ్రీరామకృష్ణునితోడి సమాగమము గలిగినది. 'నీకై ఎన్నాళ్లుగనో కాచుకొనియున్నానోయి' అన్నాడు పరమహంస అతనితో. కాని ఆయన యెడ స్వామిజి తత్క్షణమే ఆసక్తుడు కాలేదు. కొంత అనుభవము కావలసియుండెను. మత ప్రవక్తల నెందఱినో తా నడుగుచు వచ్చిన "దేవుని నాకు చూపగలరా" అను ప్రశ్నను స్వామి శ్రీరామకృష్ణునికూడ అడిగెను. 'చూపగల' నని భగవాన్ రామకృష్ణుడు చెప్పెను. అప్పటినుండి శిష్యుడు గురువునొద్దకు తఱచు రాసాగెను. శ్రీరామకృష్ణదర్శితమార్గమున స్వామిజికి పరమతత్త్వసాక్షాత్కారము కలిగెను. స్వామిజి తన్ను కేవల మొక ఉపకరణముగ శ్రీరామకృష్ణభగవంతున కర్పించుకొనెను.

* 20-1-1963 తేదీనాడు మద్రాసు మైలాపూరు పి. ఎస్. హైస్కూలు మైదానమున శ్రీ వివేకానంద స్వాముల శతతమజయంతి మహోత్సవమును ప్రారంభించుచు కావించిన ఉపన్యాసము.

స్వామిజీ మహాద్భుతపురుషుఁ డనుట స్పష్టము — 1893, భారతదేశమునకు ప్రపంచమున ఎట్టి విఖ్యాతియు లేదు; పేదదేశ మని, వెనుకబడిన దేశ మని, పిడికెడుమందియైన ఆంగ్లేయులపాలనకు లోనైయున్న వానిసదేశ మని — భారతదేశము అంతటిచేతను అలక్ష్యపఱుపబడుచుండిన కాల మది. ఆ కాలమున అజ్ఞాతపురుషుఁడుగ నున్న ఆయన ఇక్కడినుండి షికాగోకు పోయినాడు! అక్కడ ఆయన తన ఆశయాలశక్తిచేత, తన వ్యక్తిమహిమచేత, హిందువేదాంతసత్యాలను, అరటిపండువలిచి చేతబెట్టినంత సుఖాస్వాద్యములుగ అందజేయుటచేత—తన్ను కలిసికొన్న యెల్లవారి హృదయాలను వశపఱుచుకొనెను. నా మనస్సున కిది అతిమానుషమహాద్భుత మనిపించుచున్నది. ప్రపంచపటమున భారతదేశమునకు ఇదంప్రథమముగ స్థానము కలిగించినాడు. ఈ దేశమున ఎంత బలము ఎంత ప్రాణశక్తి ఉన్నవో చూపినాడు. మద్రాసులోని ఈ శతతమజయంతి మహోత్సవాలలో నా కొక వంతు లభించినందుకు ప్రత్యేకముగ నేనుసంతోషించుచున్నాను. ఏల యన అమెరికాకు పోవుటకు ముందు స్వామిజి ఈ నగరమున ఉండినాడు. ఆయన అమెరికాకు పోవుటకు తోడ్పడినవారు ఈ నగరమహాజనులు. అమెరికానుండి మరలి వచ్చిన తర్వాతకూడ స్వామిజి ఈ నగరములో ఉండినారు, మొదటి మఠమును ఈ నగరమున నెలకొల్పినారు.

వెలుపలినుండి తాకిళ్లు ఎంతగ నున్నను, దేశాచారమును దేశసంస్కృతిని సదా నిలబెట్టుచుండినవారు దక్షిణభారతీయులే. శ్రీవివేకానందస్వామి దక్షిణమునుండి రాలేదు లెండి. ఆయన దక్షిణేతరదిశనుండియే వచ్చినాడు కాని ఆయనను ఇచ్చటివారు ఆదరించినారు, ఆదరించుటే కాదు, ఆయన వాగమృతము శ్రద్ధాభక్తులతో గ్రోలినారు. ఆయనకు మొట్టమొదటి శిష్యు లేర్పడినది ఈ నగరముననే. చాల పసివాడను కావున స్వామిజిని గూర్చి నేను ఆ దినాలలో విన్నది లేదు, కన్నది లేదు.

స్వామిజి తన 39 వ యేటనే మరణించెను. కాని ఆ ముప్పదితొమ్మిదేండ్లలో ఆయన నూఱేండ్లపనికంటె ఎక్కువ పనియే సాధించినాడు. అంతతీవ్రముగా ఆయన పాటుపడినాడు. అంతతీవ్రమైన పారమార్థికతృష్ణ ఆయన తన ఉపదేశాలలో ఇమిడ్చియున్నాడు. ఆయన సామాన్యమతాచార్యుడు కాడు.

తన్ను తాను తెలిసికొనుటకును మానవుఁ డనిపించుకొనుటకును మానవుని సమర్థునిగ జేయునది 'మతమే'. కావున మన ఆశయాలలోనేమి మన ఆచరణలలోనేమి మతము కేంద్రస్థానమున అమరి యుండవలెను. మతము అనగా, మతబాహ్యరూపాలు కాదు, సత్యమును మానవసేవను విశ్వసేవను మనకు కఱపు 'మతసారమే' నేను చెప్పనెంచినది. ఈ సేవాసక్తి మానవసమాజావధులను సైతము అతిక్రమించును. తన సమాజావధులనుసైతము దాటి వెలికేగి ఎల్లరకును ఉపయోగపడవలె ననిన, మానవుఁడు మొదట ఎవరితో కలసికొనవలసి వచ్చునో వారికి సేవ చేయు అర్హతను గడింపవలె.

త్తి' అను పదము మనదేశమున అజ్ఞాతముగ నున్న కాలమున స్వామిజి మనకు దేశభక్తిని కలిగించినాడు. ఆత్మగౌరవమును

ధైర్యమును మనకు బొత్తిగా లేకుండిన కాలమున స్వామిజి మనకు వానిని కలిగించినాడు. మన అకృత్యముల ఫలితముగనే భంగము లొందిన 'ఇక మన గతి యింతే' అను దురభిప్రాయగర్తమున పడియుండిన మనలను ఆయన ఉద్ధరించినాడు. ఏ విధమున గాని మన భంగములకు ఒరులు కారకు లని నేననుకొనను. మన అకృత్యముల ఫలితముగనే మన పైతృక సంపదను మనము కోల్పోయితిమి. లేచి, నష్ట సంపదను మరల గడింప యత్నించు సామర్థ్యమును స్వామిజి మనకు ప్రసాదించినాడు. కావున మనస్వాతంత్ర్యము ఎన్నాళ్లు నిలిచి యున్న, మన పైతృకసంపద ఎన్నాళ్లు నిలిచి యున్న, స్వామిజి చేసిన దేశసేవయు అంత కాలము నిత్యస్మరణార్హముగ నుండును. మన దేశమునుండి లోక మేమేమి నేర్చుకోవచ్చునో, లోకమున కాయన తెలిపెను. అందుకు మన మెంతేని గర్వించుచున్నాము. గర్వించుట వేఱు, అర్హత కల్గియుండుట వేఱు; అనర్హులమై యుండి గర్వించుట తప్పక వినాశ మొందించును. అర్హులమై యుండ గోరుదుమేని, స్వామిజి బోధనలను, ఒరులచే అనుసరింపింప గోరుటకు ముందు మనమే అనుసరింపవలెను.

ఈ నాడు ఐహికతృష్ణలు అన్ని దేశముల కంటె మన దేశమున హెచ్చుగ నున్నవి. కావున అన్యదేశీయులకంటె మన మెంతో పారమార్థికపరుల మని చెప్పుకొనుట వ్యర్థము. మన దేశీయులకు ఆధ్యాత్మికపు పునాదులు ఉన్న వనుట నిజము. అది దేవుడు మనకిచ్చిన గొప్పశక్తి. అది సదా మన జ్ఞప్తిలో ఉండవలెను. యోగులు ప్రతిదేశమునను ప్రతిఖండమందును ప్రతిసంఘమందును అవతరించి యున్నారు. యోగి అవతరింపని సంఘము లేనే లేదు. కాని లోకములో తక్కిన అన్ని దేశాలలో అవతరించిన యోగులు అందఱును కలిసిన ఎంత ఉందురో, అందఱు ఈ ఒక్క దేశములోనే అవతరించియున్నారు. అదే భేదము. ఈ దేశమున యోగి జన్మింపని తరమే లేదు. ఆ యోగి జ్ఞాతుడు కానీ, అజ్ఞాతుడు కానీ! ప్రజోపకారకులగు వారు విఖ్యాత యోగులు మాత్రమే కాదు సకలయోగులును ప్రజలకు శ్రేయస్కరులే. వాని ప్రభావము స్పష్టముగనుండనీ, నిగూఢముగనుండనీ, ఎన్ని అకృత్యములు చేసియున్నను భారతదేశము సజీవముగ ఉండుట కదే కారణము. మనము గర్వించి ఊరకుండక, అర్హత గల్గియుండ గోరుదు మేని మనము ఈ సర్వమును తెలిసికొనవలయును. గర్వించుట అనగా నే చెప్ప నెంచినది మనయొద్ద విలువగలిగిన దొకటి కల దని లోకమునకు చాటుకొనుట కాదు, వినయమున్ననే గర్వింప వచ్చు నని. ఈ దేశమునను ఈ దేశముగుండ విదేశములందును కఱపబడిన సత్యములను అలవఱచుకొనుట వినయమున్ననే మనకు శక్య మగును.

ఈ నాడు ఈ సత్యములు పరులకు మనము చేయు ఉపదేశాలలో ఉన్నవే కాని, మన ఆచరణలో లేవు. అత్యధికదౌర్బల్యమున కదే కారణము. శక్తిసంపన్నమైన భాషలో స్వామిజి మనకు బోధించిన విషయ మిదే. 'మాటాడుటతో ఆగకుడీ, ఆచరింపుడీ' 'ఆలోచనలతో ఆగకుడీ, ఆచరించుచుండుడీ' అని ఆయన మనల కోరినాడు. స్వామిజి నెలకొల్పిన ఈ గొప్ప శ్రీరామకృష్ణసంస్థలో (దీనికి పునాదులు శ్రీరామకృష్ణునికాలముననే పడిన వని,

ఆయనే దీనిని నెలకొల్పె నని చెప్పవచ్చును) ఆయన వేసిన పునాదులును ఏర్పఱచిన ఆచారములును ఎట్టి వనగా, ఈ దేశమున నున్న సన్న్యాససంప్రదాయములలో నిష్కళంకమైనది దొక్కటే. తక్కిన సేవలన్నియు విస్మృతములైనప్పటికిని, ఈ సంప్రదాయస్థాపనమున కన్న మిన్న యయిన సేవ వేఱొండుండదు.

మనదేశము కీర్తిప్రతిష్ఠల శిఖరము నందుకొన్న కాలమునసైతము అన్యదేశములను జయింప నెప్పుడును పూనుకోలేదు. కాని ఈ దేశము వరిష్ఠులను శ్రేష్ఠులను అన్యదేశముల కంపినది. వారా దేశముల జీవితపరమసత్యముల వెదజల్లిరి. మనదేశము విశ్వమానవ సేవ కావించు మార్గ మది. స్వామిజి చేసినదియు అదే. కలహములు అడుసులో పడ వేయును కావున, ఎట్టి కలహములలోను కాలు పెట్టక ఈ సంస్థ నిరాడంబరముగ లోక సేవ చేయుచు వచ్చుచున్నది. దీని నిష్కళంకతకును అదే కారణము. ఈ ఆచారమును ఏర్పఱచినది స్వామిజియే.

అట్టి మన దేశమాతృపుత్రరత్నమునకు శతతమజయంతి మహోత్సవము చేయుటచే మనము గౌరవించుకొనుచున్నది మనలనే కాని ఆయనను కాదు. ఆయనమార్గము ననుసరించుటకై కొంత బలము కొంత ఉత్సాహమును పడయుటకై, మనము ఆయనను పూజించుచున్నాము, ఆయన కీర్తిని ఆయన మహోపదేశములను ఆరాధించుచున్నాము. భారతీయుల మనిపించుకొను అర్హత గడించుటకై, ఏదో కొంత మాతృదేశసేవను మాతృదేశసేవగుండ విశ్వమానవసేవను చేయు సామర్థ్యమును పొందుటకై స్వామిజి ఉపదేశాలను, మన మతవేదాంతోపదేశాలను మన మనుసరింప వలసియున్నది.

ఆయన ఉపదేశాలను మరల స్మరింపజేయు దేశకాలపరిస్థితులలో మనము నేడున్నాము. ఆయన ఉపదేశాలు సర్వదేశాలకు సర్వకాలాలకు ఉపయోగపడునవి. కాని 'లెండి మేలుకొండి' అనెడి ఆయన శంఖారావమును మనము మరల వినవలసినకాలముగా నున్నది. ఏలయన స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించి పదునైదేండ్లైనవి. మనము శాంత్యహింసలను నమ్ముకొని ఆవిశ్వాసములో నుండగా మన పొరుగువారు ద్రోహవంచనామార్గమున మనమీదికి దండెత్తినారు. దేశ మిప్పుడు మేలుకొన్నది, మేలుకొన్నది మేలుకొనియే యుండవలెను, కొన్ని సరిహద్దులలో అలజడి లేకున్నంతమాత్రము చేత మనము మరల నిద్రలోనికి దిగ కూడదు. లెండని సదా మెలకువతో ఉండు డని స్వామిజి చెప్పినారు. అదే ఆయన ఆదేశము, అదే నేడు మన కర్తవ్యము.

ప్రతిభారతీయుడును ప్రతిభారతీయుని, అతడెవ డైనను ఎక్కడివా డైనను, సోదరునిగా భావింపవలె ననుట స్వామిజి ఆదేశము. అంతకంటె మిన్నయైన 'సామ్యవాదము' (సోషలిసము)ను ఎవరు ప్రతిపాదించి యుండ గలరు? ఇవి మనసంఘపు పునాదులు కావున మన ప్రాచీనమహర్షులు బోధించిన సత్యములను అనుసరించుచున్నామన్న నిబ్బరము గల్గి మన ముండ వచ్చు. వాని ననుసరించినచో భంగమునకుకాని ఆశాభంగమునకుకాని అవకాశ ముండదు.

మన మనుకొన్న స్థాయికి అందుకొనలేని వార లెవ్వరైన మనకు కనిపించిన, వారితో

మనము కలహింపకూడదు. వారు ఆ స్థాయి కందుకొనునట్లుగ వారి కుపకరింప వలెను. మనవిధులలో మనమే తప్పిపోవు చున్నాము. ఇదే కారణము ఇతరులు తమ విధులందు వారు తప్పిపోవుటకు. వారితప్పులను మనము ఆ దృష్టితో చూడ వలెను. అదే స్వామిజి మనకు నేర్పిన పాఠము. ఎవరిమీద కాని ఆయన నేర మారోపింపనే లేదు. ఎవరి విశ్వాసము లెట్టివైన కాని, స్వామిజి సత్య మును లోకులకంటియెదుట పెట్టి ఉపకరించి నాడు. ఇట్టివారి శతతమజయంతి మహోత్స వాలను జరుపునప్పుడు మన కీ విషయాల జ్ఞప్తి ఉండ వలెను. వారు కొన్నితరాలవారికి మాత్రమేకాదు కొన్ని నాగరకతలవారికి ఉత్సాహప్రదాతలు.

26 సంవత్సరాలకు పూర్వము పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుని శతతమజయంతిమహోత్సవము జరిగినది. తర్వాత కొన్ని యేండ్లకు మాతృశ్రీ శతతమజయంతిమహోత్సవాలు జరిగినవి. ఆ రెంటికిని తర్వాత నేటి యీ యుత్సవము తన సమర్థస్థానము నందుకొన్నది. ఒకసంవత్సర కాలము సాగబోవు ఉత్సవాలు ఇవి. ఇవి మనకు కావలసినంత ఉత్సాహమును ధైర్య మును బలము ఇయ్యక తప్పదు. ఆ ధైర్యబలో త్సాహాలతో మనము అనైకమత్యమువలని దౌర్బల్యమును, సోమరితనమును, అన్యద్వేష మును, అపకారపరాయణతను, మనపను లెట్టి వై యున్నను సంతుష్టులై యుండుటను, ఒరుల యొద్ద ఏమున్నను అందుకు కడుపుమంటపడు టను — దులిపి వేసికొనవలెను. మనము దులిపి వేసికోవలసిన వివి. స్వామిజివలనను, ఇప్పుడు మనము తరింపవలసియున్న మహాపదలవలనను, ఉత్సాహముపొంది మనము వానిని దులిపివేసి కొందము గాక.

ఎవ రేమన్నను, మనము ముందుకే పోవు చున్నా మనుటకు నాకు సందేహము లేదు. నడుమనడుమ దారిలో ఉన్న గర్తములలో మనము పడ వచ్చు గాక, గమ్యమేమో నిశ్చి తమే. ముళ్లుపల్లాలు బొత్తిగా లేని దారియే లేదు. చదునైన దారికే వాడుకపడినవాడు మెత్తబాఱిపోవును, వినష్ట డగును. కావున కష్టములు కలిగినప్పుడు జీవితము దుర్భరమైన ప్పుడు, అవి దేవుని కృపాకార్యములే అని, పరీక్ష లని, భావింపవలెను. పరీక్షలో మనము తగ్గిపోకూడ దనెడి నిశ్చయము మన కుండ వలె. మన దేశమాతకు చిక్కులు కల్గి యున్న ఈ సమయములో వాని నెదుర్కొను సామర్థ్య మున మనము, స్వామిజి సంస్మరణముచే, కొఱ వడనివారముగ ఉందము గాక.

కోపంబు నడంచిన గురుతరాధ్వరఫల, మింద్రియజయము మహేంద్రపదవి,
చలము వారించుట సామ్రాజ్యవిభవంబు, చాంచల్య ముడుగుట సకలసిద్ధి,
వెస నహంకారంబు విడుచుట భాగ్యంబు, దైన్యవర్జనమె యుత్తమగుణంబు,
నిందఁ బాసిన యున్కి నిరుపమలాభంబు, ఋణవిముక్తిం డౌట హృదయసౌఖ్య,
మింతకంటెను మేలు లే దెంచి చూడ మహితనీతిజ్ఞులైనట్టి మానవులకు,
కలితలక్ష్మీశ, సర్వజగన్నివేశ, విమలరవికోటిసంకాశ, వేంకటేశ॥

శ్రీతాళ్ళపాక పెదతిరుమలార్య

శ్రీ ప్రేమానందస్వామి

[సంపాదకీయము]

శ్రీరామకృష్ణుడు తనశిష్యులలో నొక ఆఱుగురిని ఈశ్వరకోటులు (దివ్యులు నిత్యముక్తులు) అని పేర్కొనెడివాడు. ఈ వరిష్ఠ వర్గమునకు జెందినవాడు శ్రీ ప్రేమానంద స్వామి. సాధారణముగా ప్రజ్ఞయు మహిమయు వెన్న తేలినట్లు పైకి తేలవు. సాగరాగాధములలో రత్నములు మఱుగుపడియున్నట్లు అవి తఱచు మఱుగుపడియుండును. శ్రీ ప్రేమానంద యోగి దివ్యసుందరుడు, మాధుర్యాంచితుడు. అతని పరిమళము భక్తులయు మిత్రులయు సంఘమును దాటి వ్యాపింపకున్నను శ్రీరామకృష్ణునిసంతతిలో అతనిది అతి ప్రముఖస్థానము.

బెంగాలు హుగ్లీ జిల్లాలో ఆంత్పూరు అను సుందరసంపన్నగ్రామమున 1861 డిసంబరు ఏడవ తేదీనాడు శ్రీ ప్రేమానందస్వామి జనించెను. అతని తల్లిదండ్రులు ఆగ్రామమందు మిక్కిలి సంపన్నములును వ్యపదిష్టములును అగు కాయస్థకుటుంబములకు జెందినవారు. అతని తండ్రి తారాప్రసన్నఘోషు భక్తి గలవాడు. ఇలువేల్పగు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణుని నిత్యారాధనను జరుపుటకును కుటుంబమునకుండు అక్కఱలను సునాయాసముగ తీర్చుకొనుటకును వలసినంత సంపద అతనికి పిత్రార్జితముగ సంక్రమించినది. తారాప్రసన్నఘోషు అభయచంద్రమిత్రుని పుత్రికయగు మాతంగినీ దాసిని వివాహమాడెను. భగవత్ప్రవణతలో ఆమె భర్తకు మిక్కిలి అనురూపురాలు. కనుక వారిది సుఖదాంపత్యము. వారి కొక్క కూతురును ముగ్గురు పుత్రులును జనించిరి. కూతురి పేరు కృష్ణభావిని. పుత్రులపేళ్లు వరుసగా తులసీరాము, బాబురాము, శాంతిరాము. వీరిలో బాబురామే అనంతరకాలమున శ్రీ ప్రేమానందస్వామి యని ప్రసిద్ధి గాంచెను.

కల్కత్తా బలరామబోసు (బలరామవసు) కృష్ణభావినిని పెండ్లియాడినందుల ఫలముగా కొన్నియేండ్లకు తారాప్రసన్నుని కుటుంబమునకు శ్రీరామకృష్ణునితో సన్నిహిత సంబంధము లభించినది. బలరాము శ్రీరామకృష్ణుని దర్శింప తఱచుగా పోవుచుండును. తనపత్నిని బిడ్డలనుగూడ తఱచుగా నతడు తనతో పిలుచుకొనిపోవుచుండును. ఒకనా డతడు తన అత్తగారినికూడ శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు పిలుచుకొనిపోయెను. పరమభక్తురాలగు నామెకు శ్రీరామకృష్ణునితోడి సమాగమము పరమప్రీతికరమును ధన్యతావహము నయ్యెను.

భక్తులైన దంపతుల కుమారుడు గావున బాబురామునకును ఆధ్యాత్మికజీవితమువంకకు సహజప్రావణ్య ముండెను. కాని ఎల ప్రాయమున నున్న బాబురాముని ఆత్మకు సహజముగ నుండు గుణము లన్నియు వంశపూర్వులనుండి సంక్రమించినవే అని చెప్పుటకు వీలు లేదు. అతని బాల్యమునుగూర్చిన స్మృతులు కొన్ని యున్నవి. అవి యాదృచ్ఛికముగ భద్రపఱుపబడినవి. అనంతరసంభవములతో పోల్చిచూచుమేని అత్యధికమగు ఆ స్మృతులప్రాముఖ్యము స్పష్టమగును. శిశువుగా వచ్చియు రాని మాటలాడుచున్నప్పుడే అతని మాటలలో వైరాగ్యము ధ్వనించెడి దట. చాల చిన్నవాడుగ నున్నప్పుడు ఎవరేని అతనిని పెండ్లి పెండి అని పరిహాసించిరేని అతడు "అయ్యో!

నాకు పెండ్లి వలదు, నాకు పెండ్లి చేయకుడు, చేసితిరేని నేను చత్తును'' అని ఆర్భాటము చేసెడివా డట. పల్లెబడిలోని అతని సహచరు లను ఒకానొక దివ్యప్రేమబంధము అతనివం కకు ఆకర్షించెడిది. తమకు ప్రియుడును సన్ని హితుడును అతడే అని వారు భావించెడివారు. ఎనిమిదేండ్లప్పుడు అతని లక్ష్యము కీకారణ్య ముచే మఱుగుపడి ప్రజల దృష్టి కందని యొక చోట, ఒక కుటీరములో, ఒకసహచరసన్న్యా సితో విరక్తిజీవితము గడపుట. బాలుడుగా అతడు కన్న కలలు భవిష్యత్సంభవములకు ఎట్లు సూచకము లయ్యెనో మనము తెలిసికొొన నున్నాము. బాల్యమప్పటినుండి అతనికి సన్న్యాసులగోష్ఠియందు మిక్కిలి ప్రీతి. గంగా కూలములందు సాధువులదర్శనము విశ్వమునో హడగు నీబాలకుని ఆకర్షించెడిది. వారి గోష్ఠిలో నున్నప్పుడు కాల మెట్లు పరుగెత్తు చుండునదియు అత డెఱుగకుండును.

పల్లెబడిచదువు పూర్తి కాగానే పైచదువుకు బాబురాము కల్కత్తాకు వచ్చెను. కొన్నాళ్లు ఆర్యన్ స్కూలులో నుండెను. తుదకు శ్యాంపు కూరులోనున్న మెట్రోపాలిటన్ ఇన్స్టిట్యూ షన్‌లో చేరెను. సుప్రసిద్ధ 'కథామృత' '(గాస్పెల్)' గ్రంథకర్తయగు శ్రీమహేంద్ర నాథగుప్త అప్పుడు ఆపాఠశాలకు ప్రధానో పాధ్యాయుడుగ నుండెను. మఱియొక వింత యాదృచ్ఛిక సమాగమము—రాఖాలు (అనం తరకాలపు బ్రహ్మానందస్వామి) కూడ అదే బడిలో బాబురాము చదువుచున్న తరగతి లోనే చదువుచుండెను. ఒక నిగూఢబంధముచే ఈ బాలు రిరువురు నొండొరులచే ఆకృష్టులైరి. ఉభయులమధ్య ఆంతరంగిక బంధుత్వము ఏర్పడెను. సంవత్సరములు గడచిపోవుకొలది ఆచుట్టఱికము దృఢపడెను. ఇంచుమించు ఈ కాలములోనే శ్రీరామకృష్ణుని ప్రభావము రాఖాలుపై ప్రసరించెను. అతడు అప్పుడప్పుడు దక్షిణేశ్వరమునకువచ్చుచుండెను. ఈమార్గాన శ్రీరామకృష్ణుని పవిత్రమాహాత్మ్యము బాబు రాముదృష్టిని తాకెను. అవకాశము లేర్ప డెను. అచిరకాలములోనే బాబురామునకు గురుదేవుని పరిచయ మేర్పడెను.

'జోరాసాంకో' లోని హరిసభయందు భాగ వతము పఠింపబడుచుండగా వినుటకై శ్రీరామ కృష్ణుడు వచ్చియుండెను; బాబురాము శ్రీ రామకృష్ణుని మొదటిసారి చూచుట తటస్థిం చిన దచ్చటనే. శ్రీరామకృష్ణుని తా నొక ప్పుడు చూచిన జ్ఞప్తి బాబురామునకు బొత్తుగ లేకుండెను. దక్షిణేశ్వరములో నొక యోగి యున్నా డని, భగవన్నామము చెవిని పడినంతనే అతడు శ్రీగౌరాంగునివలె బాహ్య లోకస్మృతిని పూర్తిగ కోల్పోవు ననియు-తన జ్యేష్ఠసోదరుడు చెప్పగా బాబురాము విని యుండెను. ఆ యోగిని దర్శింప వలె నను నాత్రము బాబురామునకు కలిగెను. రాఖాలు తఱచు దక్షిణేశ్వరమునకు పోవుచుండుట బాబురా మెఱుగును. అవతలి శనివారము నాడు ఇద్దఱును కలిసి దక్షిణేశ్వరమునకు పోవునట్లు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. నిర్ణీతదినమున పాఠశాల పని ముగియగనే ఇద్దఱును పడవలో బయలుదేఱిరి. దారిలో రామదయాళ చక్ర వర్తి అను మిత్రుడు వీరితో కలిసికొనెను. అతడును తఱచు శ్రీరామకృష్ణుని దర్శింప వచ్చుచుండువాడే. రాత్రికి కూడ నుందువా అని రాఖాలు బాబురాము నడిగెను. తాము చూడబోవుచున్నది ఒకానొక సన్న్యాసి ననియు అత డొకగుడిసెలో నుండు ననియు

తలంచిన బాబురాము "అచట మనకు చో టుండునా" అని యడిగెను. ఉండ వచ్చు నని మాత్రము రాఖాలు చెప్పెను. భోజనమును గూర్చిన చింత గల్గి "రాత్రికి ఏమిభుజింతము" అని బాబురా మడిగెను. "ఎట్లో చేయుదము లే" అని రాఖా లనెను.

సూర్యు డస్తమించు నప్పటికి వారు దక్షిణేశ్వరదేవాలయమును సమీపించిరి. ఆపరిసర రామణీయకము బాబురామునకు ముచ్చట గొలిపెను. చూచుట కది దేవభూమివలె నుండెను. వారు శ్రీరామకృష్ణునిగదిలో ప్రవేశించిరి గాని ఆయన అచ్చట లేడు. రాఖాలు అతని నుండు మని పరుగున గుడి కేగెను. కొన్ని నిమిషములలో అతడు శ్రీరామకృష్ణుని చేయి పట్టుకొని పిలుచుకొనివచ్చుచుండెను. గురుదేవుడు దైవోన్మత్తదశలో నుండెను. రాఖాలు దారిలో నున్న మిట్టపల్లములను ముందుగా తెలుపుచు, తడబడుచున్న గురుదేవునకు దారి చూపుచుండెను. గదికి వచ్చి చిన్నమంచముపై కొంతసేపు కూర్చున్న తర్వాత గురుదేవునకు మామూలుస్మృతిమరల కలిగెను. క్రొత్తగ వచ్చినవారినిగూర్చి విచారించెను. రామదయాళు బాబురామును పరిచయపఱచెను. శ్రీరామకృష్ణుడు "ఓహో, నీవు బలరాముని బంధువవా, అట్లయినచో మాకును బంధువవే" అనెను. సంభాషణచే పరిచయము రవంత హెచ్చగానే, శ్రీరామకృష్ణుడు బాబురాముని చేతిని పట్టుకొని "దీపమునకు సమీపమునకు రమ్ము, నీ మోమును చూడనిమ్ము" అనెను. మిణుకు మిణుకు మనుప్రమిద వెలుగులో శ్రీరామకృష్ణుడు అతని ముఖలక్షణములను పరిశీలించెను. పరిశీలన వలన తెలియనైన విషయములకు సంతుష్టుడై ప్రశంసాసూచకముగ తల ఊపెను. తర్వాత బాలునిచేతులను కాళ్లను పరీక్షించెను. కడపట 'ఏదీ నీ అఱచేతిని చూడ ని' మ్మని చూచి ఆఅఱచేతిని తూచి చూచుటకో అనునట్లు తన అఱచేతిపై నుంచుకొనెను. తర్వాత "బాగున్నది బాగున్నది" అని చెప్పి రామదయాళువైపు తిరిగి "ఎంతో కాల మైనది, నరేంద్రుడు ఇచ్చటికి రానే లేదు. అతనిని చూడ వలె నను తహతహ నా కుత్కటముగ నున్నది. అతని నొకనా డిటకు ర మ్మందువా? మఱచిపోవు కదా!" అనెను.

రామదయాళు "అతని ర మ్మని తప్పక చెప్పుదు" ననెను.

రాత్రి ఆయెను. పదిగంట లైనవి. శ్రీరామకృష్ణునకై రామదయాళు సమృద్ధిగా అన్నము తెచ్చి యుండెను. ఆయన అందులో ఇంచుకే తా నారగించి శేషమును ముప్వురు భక్తులకు నీయవలసిన దని ఏర్పాటుచేసెను. తర్వాత శ్రీరామకృష్ణుడు వారిని "ఎచట నిద్రించుట మీకిష్టము, నా గదిలోనేనా, లేక బయటనా" అని అడిగెను. రాఖాలు గదిలోనే నిద్రించుట కిష్టపడెను. బాబురాము గదిలో తా నుండుట గురుదేవుని ధ్యానమునకు భంగకర మగునేమో అనుకొనెను. కావున గదిలోనే ఉండు డని శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పుచున్నను అతడును రామదయాళును వెలుపలనే నిద్రింతు మనిరి.

ఇరువురు భక్తులును నిద్రించిరి. ఇంతలోనే గూడకాపరుల అఱపులు వారినిమేల్కొల్పినవి. ఇంతలో శ్రీరామకృష్ణుడే వారి సమీపమునకు వచ్చెను. త్రాగిన వానివలె ఆయన తూలుచుండెను. వస్త్రము నాయనచంకలో జొనుపుకొనియుండెను. రామదయాళును పిలిచి

ఆయన "నిద్రించుచున్నావా?" అని అడిగెను. అతడు 'లే' దనెను. అంత శ్రీరామకృష్ణుడెంతో ఆత్రముతో "దయచేసి అతనిని రమ్మనుమా. నాగుండె నెవరో ఇట్లు పిండుచున్నట్లున్నది" అని ఆయన గుడ్డను పిండి చూపెను. ఆయన ప్రతిమాటయు ప్రతిచేష్టయు నరేంద్రనాథ విరహామువలన ఆయన పొందుచున్న హృదయవ్యథను సూచించుచుండెను. "ఏమి ప్రేమ! ఐనను అతడు రాకుండుట ఎంత విచిత్రము!" అని బాబురామనుకొనెను. శ్రీరామకృష్ణుడు తన గదివైపునకు కొన్నియడుగులు నడచెను. మరల రామదయాళుతో "మఱి అతనితో చెప్ప మఱువకుము" అని ఈమాటలనే మరల చెప్పి తూలుచున్న నడకతో ఆయన తన పాన్పుమీది కేగెను. ఒకగంట ఐన తర్వాత ఆయన మరల అగపడి తనహృదయభారమును రామదయాళున కిట్లు తెల్పుకొనెను—"ఇటు చూడు. అతడు పరమపవిత్రుడు. అతడు నారాయణునవతారమనియే నా నమ్మకము. అతనిని ఎడబాసి నేను జీవింపజాలను. అతని విరహాము నాగుండె నిట్లు పిండుచున్న" దని మరల తన గుడ్డను పిండి చూపెను. దుర్భర మనోవేదనతో ఆయన "అతనికై నేను చిత్రహింసకు లోనగుచున్నట్లున్నాను, ఒక్కసారి అతడిటకు వచ్చుగాక" అనెను. ఆరాత్రి యంతయు ఆయన గంటకొకసారి వచ్చి ఇట్లు చెప్పి పోవుచుండెను.

మఱునాడు ప్రొద్దున బాబురాము శ్రీరామకృష్ణుని కలిసికొన్నప్పుడు ఆయన పూర్తిగా మాఱియుండెను. మోమున ఆతురము కనిపింపలేదు. తుపాను ఆగినతర్వాతి ప్రశాంత సాగరమువలె ఆయన యుండెను. పంచవటిని ప్రదక్షిణించి రమ్మని ఆయన బాబురాము నంపెను. అటుపోగనే అట వింత దృశ్యము అతని కన్నుల నాకర్షించెను. భవిష్యత్కాలమున ఏకాంతస్థలమున వసించు యోగిజీవితమును బాల్యమున అత డేలాగు భావనచేయుచుండెనో మన మెఱుగుదుము. బాల్యములో తాను కల గన్న తావును ఈపంచవటియు అభిన్నములుగ నుంట గుర్తించినప్పు డతడెంత అచ్చెరు వొందెను. ఈచిత్రమును ముందుగనే అంత సరిగా అత డెట్లు భావింపగలైను? అయినను ఈ విషయమును అతడు మనసులోనే ఉంచుకొని మరలి శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు వచ్చెను. "ఈచోటుపై నీయిష్ట మేలాగున్న" దని యడిగినందుకు అతడు "బాగున్న" దని మాత్రము చెప్పెను. తర్వాత గురుదేవుడతనిని కాళిగుడిని చూచి రమ్మని పంపెను. అతడు చూచి వచ్చెను. వీడ్కొని బయలుదేఱినప్పు డతనిని శ్రీరామకృష్ణుడు "మరల ర"మ్మని ప్రేమతో కోరెను.

- ఈ సమాగమము బాబురాముని చిత్తమున గాటముగ నాటుకొనెను. "ఈయన అసాధారణ సజ్జనుడు, నరేంద్రు డితని కత్యంత ప్రియుడు. మఱి నరేంద్రు డీయనయొద్దకు రాకుండుట వింతగ నున్న" దని అత డనుకొనెను. మఱుభానువారము ఎనిమిదిగంటలప్పుడు అతడు మరల దక్షిణేశ్వరమున కేగెను. శ్రీరామకృష్ణు డతనిని ఆదరించి "నీవు వచ్చితివి. మంచిది. పంచవటికి పొమ్ము. అట వారు వనభోజనము చేయుచున్నారు. నరేంద్రుడు వచ్చియున్నాడు. అతనితో సంభాషింపుము" అనెను. పంచవటియొద్ద రాఖాలు బాబురాము

నకు కనవచ్చెను. రాఖాలు నరేంద్రుని, అట సమావిష్టులైన గురుదేవుని యువభక్తులను మఱికొందఱిని బాబురామునకు పరిచయ పఱచెను. ప్రథమదర్శనముననే నరేంద్రుని గూర్చిన శ్లాఘ బాబురామునిలో నిండిపోయి నది. అతనిచూచుట అనగా ప్రేమించుటే. నరేంద్రుడు మిత్రులతో మాటాడుచుండి, పాట పాడ దొడగెను. ఆ పాట బాబురామును ముగ్ధు నొనర్చెను. తదేకతానముగ విని "ఔరా, ఇతడెంత సర్వతోముఖ ప్రతిభుడు." అనుకొనెను.

శ్రీరామకృష్ణునితోడి మఱింత సన్నిహిత సంబంధమున కది సోపానమాయెను. దినములు గడచుకొలదియు గురుదేవుని ఉత్కటప్రేమయు పవిత్రతయు పావనతయు బాబురాముని నానాటికిని హెచ్చుగ ఆకర్షించెను. ఆయనతోడి తన చుట్టఱికము కేవల మీ జన్మకుమాత్రము సంబంధించినది కాదు, పెక్కు జన్మములుగా సాగుచుండునదే అన్న జ్ఞానము బాబురామునకు మెల్లగ ఉదయింప నారంభించెను. బాల్యదశలో అతనిస్వప్నములందును భావనలందును అస్పష్టముగ పద్వ్యాచుండిన జీవిత మహోన్నతలక్ష్యములు ఇప్పుడు గురుదేవునిలో ప్రత్యక్షముగ నతడు గుర్తించెను.

శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు వచ్చినప్పుడు బాబురాముని వయస్సు ఇరువదిసంవత్సరములు, కాని చూచుట కత డంతకంటె చిన్నవాడుగను అందగాడుగను నుండెను. ఐహికకళంకలేశ మైనను లేని శీల మతనిది, నిజమునకు బ్రతికినన్నినాళ్లు నతనిలో శిశూచితామాయకత యుండినది. మానవులు సామాన్యముగ నడుగిడు చెడుదారు లతడెఱుగనే యెఱుగడు. అతని పరమపవిత్రతను గుర్తించిన శ్రీరామకృష్ణుడు తన మనమున నతని నత్యున్నత స్థానమున నుంచుకొనియుండెను. ఒక దృశ్యములో బాబురాము ఆయనకు హారాలంకృతకంఠయగు నొక దేవేరిగా కనవచ్చెను. ఇందునుబట్టి అతని విశిష్టతను గురుదేవుడు గ్రహించెను. "ఇది క్రొత్తపాత్ర. ఇందులో పాలు పోయవచ్చు. విఱుగదు" అని ఆయన ఆ బాలుని గూర్చి చెప్పెడివాడు. "బాబురామునందలి ప్రతియెముకయు విశుద్ధమైనది. ఎట్టి అపవిత్రాశయమును అతనిమనశ్శరీరాల కంటదు" అనియు ఆయన చెప్పెను.

ఈపరమపవిత్రతచే బాబురాము శ్రీరామకృష్ణున కంతరంగపరిచారకుడుగ నుండ నర్హుడని తలంపబడెను. అతనిపొత్తు గురుదేవునకు ప్రియముగ నుండెను. శ్రీరామకృష్ణుని అంతరంగశిష్యులు 1879 నుండి రా నారంభించిరి. అప్పటినుండి వారు గురుదేవుని స్వీయముగ అపేక్షించుకొన నారంభించిరి. వారిలో రాఖాలును లాటును సుదీర్ఘకాలము గురుదేవుని పరిచర్య నిరంతరముగ గావించుచుండిరి. కొన్నాళ్లకు తర్వాత రాఖాలు అప్పుడప్పుడు దూరమేగ వలసి వచ్చెడిది. కావున గురుదేవుని అంతరంగపరిచర్యకు అప్పుడప్పుడు ఇబ్బంది గల్గుచుండెను. ఇతరు లున్నను, వివిధమనోదశలందున్నప్పుడు గురుదేవునకు వారి స్పర్శ సహ్యముగ నుండదు. కావున నొకనా డాయన బాబురాముతో "ఈదశలో అందఱిస్పర్శయు నాకు సహ్యము కాదు. నీవు నాతో నుండుము. చాల బాగుండును" అనెను. బాబురాము తఱచు గురుదేవునితో నుండ నారంభించెను. కాని ఇంట వా రేమందురో అను జంకుచే, శాశ్వతముగ అచ్చటనే ఉండు ధైర్య మతనికి కలుగ లేదు.

(సశేషము)

శ్రీ వివేకానందస్వామి : సనాతనధర్మమహాప్రవక్త

శ్రీ యల్లంరాజు చెంచు సుబ్బారావుగారు, బి.కామ్, ఆనర్సు., ఎల్ఎల్.బి.

'ఎప్పు డెప్పుడు ధర్మానికి హాని కలుగుతుందో, అధర్మం వ్యాప్తిచెందుతుందో, అట్టి సమయాల్లో నే నవతరించి ధర్మరక్షణ చేస్తూ ఉంటాను. సాధువులను రక్షించడానికి దుష్టులను శిక్షించడానికి. ధర్మసంస్థాపన చేయడానికి ప్రతియుగంలో నేను జన్మిస్తూఉంటాను'. ఇవే గీతాచార్యుని ప్రమాణవాక్యాలు. ప్రత్యక్షంగా తాను జన్మించి యీ ధర్మపరిరక్షణ చేయడమే గాకుండా, పరోక్షంగాకూడా భగవానుడు ఈకార్యాన్ని జరిపిస్తూఉంటాడు– శంకర, రామానుజ, మధ్వాచార్యులు, శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస, శ్రీవివేకానందులు, రమణమహర్షి, సాయిబాబాలాంటి దివ్యమూర్తులంతా ఇలా నియోగింపబడి జన్మించిన మహాపురుషులే. వీరంతా కారణజన్ములు. ఈ పవిత్రభారతదేశంలో సనాతనధర్మాన్ని పరిరక్షించి ప్రచారం చేయవలసిన మహా ప్రవక్తలు కావడంవల్ల వీరిజన్మ కర్మలన్నీ అలౌకికాలు; దివ్యాలు. విశ్వనాథుడు, భువనేశ్వరి యను పుణ్యదంపతులకు కాశీవిశ్వేశ్వరుని వరప్రసాదంగా జన్మించిన యనుంగుబిడ్డడే వీరేశ్వరుడు. వీరేశ్వరుడే తర్వాత నరేంద్రనాథ్ అని నామాంతరం పొందాడు నరేన్, బిలే యని ముద్దుపేర్లతో వంగీయు లాతన్ని పిలిచేవారు. అమెరికాఖండమున కేగుటకు ముందు ఖేత్రీమహారాజుకోరిక ననుసరించి ధరించిన దివ్యనామమే -వివేకానందస్వామి.

వివేకానందుని బాల్యజీవిత మంతా ఆట పాటల్లో గడచిపోయింది. సాధువులతో చెలిమి, సీతారాములపూజ, రామాయణకథాశ్రవణం తనబాల్యజీవితంలోని విశేషాలు. ఆరవయేట విద్యాభ్యాసం ప్రారంభించి, యేడవయేటనే వివేకానందుడు రామాయణమహాభారతాలు కంఠస్థంచేశాడు. ఈయన యేకసంథాగ్రాహి. బాల్యంనుండే యీాయనకు బ్రహ్మచర్యంపై, పరివ్రాజకజీవితంపై ఆసక్తికలిగింది. బాల్యంలో వివేకానందుడు– అహమద్ ఖాన్ వేణీగుప్తలనే సుప్రసిద్ధగాయకులవద్ద సంగీతాన్ని అభ్యసించాడు. కాని వివేకానందుడు చిరకాలంలోనే గానసరస్వతిని విడనాడిముక్తికాంతకై తహతహలాడసాగాడు. ఆంగ్లము, దేశచరిత్ర, సంస్కృతము, తత్త్వశాస్త్రము లన్న వివేకానందునికి అభిరుచి మెండు. వివేకానందుని కార్యదీక్ష, ధర్మవిశ్వాసమే ఆయన్ను పట్టభద్రు నొనర్చాయి. అనంతరం ఆయన కళాశాల్లో న్యాయశాస్త్రాన్ని చదివారు. బి. ఎల్. చదివికూడా ఆయన పరీక్షకు హాజరు కాలేదు. సనాతనధర్మప్రవక్తయయిన మహాత్మునికి ఈ పొట్టకూటి చదువులు రుచింపకపోవడంలో విశేష మేమున్నది! అప్పటిస్థితిలో భగవత్సాక్షాత్కారమే వివేకానందుని ధ్యేయం. ఈలక్ష్యసిద్ధికే ఆయన బ్రాహ్మసమాజంలో చేరాడు. నిరాకారుడయ్యు భగవంతుడు సగుణుడే యన్న వారిసిద్ధాంతం ఆయనకు నచ్చ

లేదు. ఈయాశయపూ ర్తికోసమే, వివేకా నందుడు సద్గురువును వెదకుకుంటూ మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూరును దర్శించి ఆయనవలన తనశంక తీరమి, విఫలు డయ్యాడు. కడకు సురేంద్రనాథనే మిత్రునింట వివేకానందునికి శ్రీరామకృష్ణపరమహంస దర్శనభాగ్యం లభించింది. 'తాము దేవుని జూచితిరా?' అనే వివేకానందుని ప్రశ్నకు శ్రీరామకృష్ణులు చక్కని సమాధాన మిచ్చారు. వెంటనే రామకృష్ణులు వివేకానందునిలోని పవిత్ర తేజాన్ని గు ర్తించగలిగారు. 'నరేన్, నీవు ధ్యానసిద్ధుడవు. భగవత్సాక్షాత్కారము నీకు తప్పక కలుగుతుంది. నాలాగే నీవు ఆయనతో సంభాషించవచ్చును.' అని సాంత్వన వాక్యాలతో గురుదేవులు జిజ్ఞాసురూపంలో తన్ను సమీపించిన వివేకానందున్ని సంతుష్టిపరచారు. క్రమంగా రామకృష్ణులు తనదివ్య తేజాన్ని శిష్యునిలో ప్రవేశపెట్ట సాగారు. ఒకసారి గురుదేవులు తన కుడిపాదాన్ని వివేకానందుని శరీరంపై నుంచి ఆయన కొక యపూర్వ దివ్యానుభవాన్ని కలుగజేశారు, మఱొకసారి, సమాధిమగ్నులై, వివేకానందుని స్పృశించి ఆయనవద్ద కొన్ని యమూల్యరహస్యాలను సేకరించారు. వివేకానందుడు సిద్ధయోగి యని, ఆత్మద్రష్ట యయిన మహర్షి యని, యోగమార్గమున శరీరత్యాగ మొనర్చు నని శ్రీరామకృష్ణులు గ్రహించగలిగారు. నరేంద్రుని జననమునకు పూర్వమే శ్రీరామకృష్ణులు తమ దివ్యదృష్టిచే ఆయన్నుగూర్చి చాలా ఆశ్చర్యకరములైన విషయాలను సేకరించారు.

గురుపాదస్పర్శచేతనే, ఆయన అఖండాధ్యాత్మికశక్తి వివేకానందునియందు ప్రవేశించి సంపూర్ణవికాసం పొందింది. 'బ్రహ్మచర్యము నవలంబించినచో సూక్ష్మగ్రహణశక్తి వికసిసుంది. మనస్సుకు, బుద్ధికి అతీతమయిన సూక్ష్మవిషయాలను గ్రహింపగలుగుతాము. అట్టి విశుద్ధ విజ్ఞానంచేతనే భగవత్సాక్షాత్కారం పొంద వచ్చును.' గురుదేవుని యీ యుపదేశవాక్యాలే వివేకానందున్ని పరివ్రాజకాచార్యునిగా రూపొందించాయి. మరియు కామకాంచనవిజయాన్నిగూర్చి కూడా రామకృష్ణులు ప్రబోధం కావించారు. తన యిష్టమగు రామమంత్రాన్ని గురుదేవు లవసాన దశలో వివేకానందుని కుపదేశించారు. కడకు రామకృష్ణుల యవతారంకూడా తామే నని శిష్యునికి వినిపించి, రామకృష్ణు ల స్తమించారు.

శ్రీరామకృష్ణుల నిర్యాణానంతరం వివేకానందుడే ఆయనవారసు డయ్యాడు. బరానగరమఠమున విరజాహోమ మొనర్చి తానును, సోదరశిష్యులును సమంత్రకముగ సన్న్యాస దీక్ష స్వీకరించారు. పరివ్రాజకదశలో వివేకానందుడు ఉత్తరదేశ తీర్థయాత్రలు కావించాడు. ఈయాత్రాసమయంలోనే ఆయన యీశ్వరానుభూతి పొందగలిగాడు. ఒక నాడు, వివేకానందుడు దుర్గాలయంనుండి వస్తూ ఉండగా, కోతులగుంపొకటి ఆయన్ను వెంటాడింది. వివేకానందుడు భయపడి పరుగె త్త నారంభించగా — "పాఱిపోకుము, పశువుల నెదుర్కొనుము!" అని యొకవృద్ధ సన్న్యాసి కంఠరవం వినిపించింది. మఱొకసారి, కరతలభిక్ష స్తలతరువాస: అన్న శంకర భగవత్పాదుల యుపదేశాన్ని స్మరించుకొని బృందావనమున కేగి యట గోవర్ధన పర్వతానికి ప్రదక్షిణ మొనర్చి వివేకానందుడు క్షుద్బాధతో యాత్రసాగించాడు. కాని వెనుక నుండి యెవరో—"ఇదిగో, మీ కాహారము

దెచ్చుచున్నా" నని పిలుచుట యాతనికి విని పించింది. పరమేశ్వరకృపను పరీక్షింప నిశ్చయించుకొని వివేకానందుడు శక్తికొలది పరుగెత్తనారంభించాడు. కాని వెంబడించినవ్యక్తి వివేకానందున్ని ఒక మైలుదూరంలో పట్టుకొని — భుజించగానే యా యజ్ఞాతవ్యక్తి యదృశ్యు డయ్యాడు.

శ్లో॥ అనన్యాశ్చిన్తయన్తో మాం
యే జనాః పర్యుపాసతే,
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం
యోగక్షేమం వహామ్యహమ్॥

అనే గీతావాక్యాన్ని తలచుకొని వివేకానందు డశ్రువులు రాల్చాడు.

కాని శ్రీరామకృష్ణుల యుపదేశసౌరభమందిన వివేకానందుడు పుష్పించి పరిమళించింది అమెరికాఖండంలోనే. 1893-వ సంవత్సరమున అమెరికాలో జరిగిన విశ్వమతసభ ప్రపంచచరిత్రలోనే ఒక యపూర్వసంఘటన, నాడు సర్వమతసభలో వేదాంతకేసరి కావించిన గర్జనలు, ఈనాటికి పాశ్చాత్త్యుల హృదయాంతరాళాల్లో మాఱుమ్రోగుతున్నాయి. ప్రాక్పశ్చిమఖండాల్లో పేరుగాంచిన తత్త్వకోవిదులతో, పండితప్రకాండులతో నిండిన సభాభవనంలో అలనాడు అద్వైతకేసరి, ఈశ్వరప్రేరితమహావక్త, సనాతనధర్మమహాప్రవక్త, విద్యావాచస్పతి, వేదాంతశిరోభూషణము అయిన శ్రీవివేకానందస్వామి కావించిన యుత్తేజకరములై భావోద్రేకాలతో కూడుకొని, భారతీయసనాతనధర్మంలోని విశిష్టతను లోకానికి వెల్లడించే గంభీరోపన్యాసాలు, భాషణప్రవచనాలు 'షికాగో ఉపన్యాసములు' అనే పేరుతో ప్రసిద్ధి కెక్కాయి. విశ్వమతసభలో స్వామివారు కావించిన ప్రవచనాలను స్మరించుట భారతీయుల పవిత్రకర్తవ్యము. శ్రీస్వామివారి సూక్తిముక్తావళిలోని కొన్ని కొలికిపూసలు.

"రుచీనాం వైచిత్ర్యా
దృజుకుటిలనానాపథజుషామ్
నృణామేకోగమ్య
స్త్వమసి పయసామర్ణవ ఇవ ॥

—శివమహిమ్నః స్తోత్రము, 7.

'వివిధప్రదేశాల్లో పుట్టిననదులు సముద్రంలో కలియునట్లే, వివిధభావాలతో మానవు లనుసరించే వివిధారాధనమార్గాలు - వక్రములైనను, అవక్రములైనను, సర్వేశ్వరా నిన్నే ప్రాపింపచేస్తున్నాయి !

"యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే
తాంస్తథైవ భజామ్యహమ్ ॥"

—భగవద్గీత, 4-11.

* * *

వివేకానందస్వామివారు ప్రకటించిన వినిర్మలమనోభావాలు, విశాలదృక్పథం పరమతసహనం, సర్వమతసామరస్యం - సభ్యులను మంత్రముగ్ధులనొనర్చి సమ్మోహితుల గావించాయి పాశ్చాత్త్యులకు స్వామివా రొసగిన యుపన్యాసాలు జగత్ప్రసిద్ధమయినవారి 'సనాతనధర్మప్రకాశిని' (Paper on Hinduism) లో పొందుపరచబడ్డాయి. దేశకాలాల కతీతమైన సనాతనధర్మమే స్వామివారు ప్రదర్శించిన హిందూమతము.

ఈసందర్భంలో అమెరికాలోని ప్రఖ్యాత కవయిత్రి యయిన విల్కాక్సు ఇలావ్రాసింది.

"స్వామివారి యుపన్యాసాలు విని ప్రభావితుడైన నాభర్త—'ఇదియే నే నింతకాలము

నుండి వాంఛిస్తూ, వెదకుతున్న మతము, భగవ ద్భావము, తత్త్వము' అనినాతో వచించారు.''

సోదరినివేదిత ప్రశంసావాక్యాలుగమనింప దగ్గవి:

''వివేకానందస్వామియొక్కడే సర్వమత గమ్యప్రాయమయిన మహోత్కృష్టమతమును గూర్చిబోధింప వచ్చిన మహనీయుడు...''

క్రైస్తవుల్లో స్వమతాభిమానపూరితులయిన సనాతనులుసహితం 'వివేకానందుడు సాక్షా న్నరేంద్రుడ' డని పల్కిరి.

షికాగోసభనుండి బయటికివస్తూ ఒక క్రైస్తవమతాచార్యుని వాక్యాలను బిసెంటు మాత ఇలా వివరించింది.

''ఆమహనీయుడా, క్రైస్తవమత బాహ్యుడు (Pagan) ఆమహనీయుని దేశీయులయొద్దకా మన క్రైస్తవమతబోధకులను పంపుట! వారే మనయొద్దకు మతబోధకులను పంపుటఉచితం.''

''ఈమహనీయునిముందు మనవిశ్వవిద్యా లయపండితో తములు కేవలం పసిబాలురు'' అని పూజ్యుడయిన మిక్సపండితుడు స్వామి వారినిగూర్చి వ్రాకుచ్చారు.

షికాగో విశ్వమతసభానంతరం, స్వామి వారిని ఈశ్వరప్రేరిత మహావక్తయని అమె రికాలోని న్యూయార్కుక్రిటిక్ పత్రిక ప్రకటిం చింది. శ్రీవివేకానందులు ఈదిగ్విజయయాత్ర లోనే షికాగో, బోస్టన్, కేంబ్రిజ్, వాషిం గ్టన్, న్యూయార్కు మొదలయిన ముఖ్య పట్టణాలన్నీ దర్శించి భారతీయుల సనాతన ధర్మాన్ని, హైందవవిజ్ఞానాన్ని సహస్రముఖాల వ్యాప్తిచేశారు. దీన్నే పాశ్చాత్యదేశాల్లో స్వామివారి సనాతనధర్మవిజయయాత్రగా వర్ణింప వచ్చు.

సనాతనధర్మప్రచారం, మాతృదేశపునరుద్ధ రణ — ఇవే స్వామివారి మహత్తర ఆశయాలు. పాశ్చాత్యదేశాల్లో శ్రీ స్వామివారికి పరమేశ్వ రానుగ్రహం, దివ్యానుభూతి విశేషంగా లభిం చాయి. అనేకపర్యాయాలు అర్ధరాత్రిసమ యంలో స్వామికి మఱునటిదినం తాను ఉపన్య సింపవలసిన విషయాన్ని గూర్చి యెవరో యొక వ్యక్తి తనయెదుట ఉపన్యసిస్తున్నట్లు వినబడు చుండెడి దట. అదియే మఱునాడు స్వామివారి యుపన్యాసము—'ఈశ్వరానుగ్రహాదేవ పుంసా మద్వైతవాసనా' అను మహావాక్యమే స్వామి వారి జీవితంలో చరితార్థమైంది. స్వామివారు ప్రకటించిన రాజయోగసిద్ధాంతాలు సుప్రసిద్ధ మానసికశాస్త్రవేత్తయయిన విలియమ్ జేమ్సులాంటి యనేకపాశ్చాత్యపండితుల దృష్టిని భారతీయవిజ్ఞానంవైపు మరల్చాయి. స్వామితో జేమ్సుపండితు డనేకవిషయాలనుగూర్చి చర్చిం చాడు. 'తత్త్వానుభవరత్నాకరము' (Varieties of Religious Experience) అను తన సుప్రసిద్ధ గ్రంథంలో స్వామి నీతడు 'వేదాంతి శిరోభూషణము' (The Paragon of the Vedantins) అని పేర్కొన్నాడు. సహస్ర ద్వీపవనమున స్వామి శిష్యులకొసగ్చిన మహో పదేశాలే 'ప్రబోధరత్నాకరము' (Inspired Talks) అనే ఆయన సుప్రసిద్ధ గ్రంథంగా రూపొందాయి. ధనాధికులకు బోధించి వారి నాకర్షించుటకంటె, మానవులనందఱిని సమాన దృష్టితో నాదరించి పునీతులను చేయవలయు నని స్వామివారొక యాంగ్లమిత్రుని కిచ్చిన యుపదేశమే వారి 'యతిగీతము' (Song of the Sannyasin) న్యూయార్కుపట్టణంలో స్వామి నిర్విరామంగా ఉపన్యాసాలు కావిస్తూ, 'ఆశూ పన్యాసకశిరోమణి' యని పేరుగాంచారు.

స్వామినిగూర్చిన యిట్టి ప్రశంస లన్నిటిని సోదాహరణంగా వ్రాయ దలిస్తే, ప్రత్యేక మొకగ్రంథంగా తయారు కాగలదు

ఈ పర్యటనలోనే స్వామివారికి మాక్సు మ్యుల్లరు పండితుని పరిచయం లభించింది. మ్యుల్లర్ దంపతులు గురుభక్తితో స్వాముల కాతిథ్య మిచ్చారు.

అఖండ భోగైశ్వర్య శక్తి సమన్వితమయిన పశ్చిమఖండమున నాలుగేండ్లు నివసించిన వెనుక ఒక ఆంగ్లమిత్రునిప్రశ్నకు స్వామివారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము – శ్లాఘనీయము; పూజార్హం; వారి యనన్యదేశభక్తి కొక దివ్యాభరణం. "నేనిచటికి వచ్చుటకుముందు మా దేశము నూరక ప్రేమించితిని. ఇప్పుడో, భారతదేశపుధూళి నాకు పరమపవిత్రము; భారతదేశపుగాలి నాకు మహాభాగ్యము, భారతదేశ మిపుడు నాకు పావనతమపుణ్యక్షేత్రము". ఇదే స్వామివారి సమాధానం.

మాతృదేశానికి తిరిగి వచ్చి శ్రీవివేకానందులు శ్రీరామకృష్ణమఠం, సేవాసంఘాలు స్థాపించారు. లోకమానవకల్యాణానికై, విశ్వశాంతికై – శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, బోధన పూర్వకంగాను, స్వీయజీవితమున ఆచరణ పూర్వకంగాను ప్రకటించిన ధర్మతత్త్వాలను వ్యాప్తిచేయుటయు, ఐహికాముష్మికశ్రేయస్సు__యీ ధర్మముల నాచరించుటకు పరులకు సహాయపడుటయే శ్రీరామకృష్ణసేవాసంఘోద్దేశ్యము.

స్వీయముక్తికోసం శ్రీవివేకానందస్వామి ఎప్పుడూ తపించలేదు. మానవసేవయే మాధవసేవ యని వారిసిద్ధాంతము. ఎవడు జీవారాధకుడో, అతడే ఈశ్వరారాధకు డని స్వామివారు శాసించిన మహత్తరప్రబోధం

భారతదేశంలోని దీననారాయణులను, ఆర్తనారాయణులను, దుష్టనారాయణులను సేవించడమే స్వామివారి ఆకాంక్ష.

దీనదేవో భవ, దరిద్రదేవో భవ, మూర్ఖదేవో భవ. "ఈ పవిత్రభారతదేశంలో ఒక కుక్క అయినా క్షుద్బాధతో బాధపడకుండునంతవఱకు మరలమరల వేయిసార్లైనను ఈ పవిత్రసీమలో జన్మించి సమాజపునరుద్ధరణకు శ్రమిస్తా నని, స్వీయమోక్షేచ్ఛ తనకు లే" దని శ్రీవివేకానందస్వామివారు ఎలుగెత్తి చాటారు.

శ్లో॥ న బుద్ధిభేదం జనయే
దజ్ఞానాం కర్మసఙ్గినామ్,
జోషయే త్సర్వకర్మాణి
విద్వా న్యుక్త స్సమాచరన్.

'కర్మమునం దాసక్తులయిన యజ్ఞానులకు, జ్ఞాని బుద్ధిభేదాన్ని కల్పింపరాదు. అసలువిషయ మేమన, తాను పూనికతో కర్మములనుచేస్తూ, వారిచేకూడ చేయింపవలెను' అనే గీతావాక్యాన్ననుసరించే స్వామి సర్వదా వర్తించారు.

వేయేల, వివేకానందునిపథము – ధర్మపథము; జీవనము – పావనఋషిజీవనం; చరితము – దివ్యచరితం; వాక్కు – వేదవాక్కు; వాణి – ఆర్షవాణి; సందేశము – ఉపనిషత్సందేశము; తత్త్వము – గీతాతత్త్వము; మతము – విశ్వమానవకల్యాణదాయియగుసనాతనహైందవమతము; తేజస్సు – బాలభాస్కరుని తేజం; వాదము – మానవతావాదం; శక్తి – శివశక్తి; గర్జనం – సింహనాదం; శాంతి – విశ్వశాంతి; కల్యాణం – జగత్కల్యాణం; శ్రేయస్సు – విశ్వమానవశ్రేయస్సు; ఆరాధన – జీవారాధన, సేవ – మానవసేవ; దృష్టి – సార్వజనీనదృష్టి;

ఆత్మ – విశ్వాత్మ; ముక్తి – సర్వజనులవిముక్తి; జయం – కామకాంచనవిజయం.

"ఉత్తిష్ఠత! జాగ్రత!
ప్రాప్య వరా న్నిబోధత!—"

"లెండు, మేల్కొనుడు, పరమపదప్రాప్తి పర్యంత మాగవలదు." ఇదియే శ్రీరామకృష్ణ వివేకానంద సందేశము! ఇతి శివమ్.

జననీం శారదాదేవీం
రామకృష్ణం జగద్గురుమ్।
పాదపద్మే తయోః శ్రిత్వా
ప్రణమామి ముహు ర్ముహుః॥
భుక్తిముక్తికృపాకటాక్షప్రేక్ష
ణ మఘుదళవిదళనదక్షమ్,
బాలచన్ద్రధర మిన్దువన్ద్య
మిహ నౌమి గురువివేకానన్దమ్.
హరిః ఓం తత్ సత్.

భారతదేశమునకు శ్రీవివేకానందుని సందేశము

(బ్రహ్మచారిణి శర్వాణి)

చాలకాలముక్రిందటినుండి భారతదేశము ప్రప్రథమమున మతధర్మములోను, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానములోను, తత్త్వవిద్యలోను, సంస్కృతిలోను మహాప్రసిద్ధిగాంచినది. లోకమున ఎన్నడేని అవతరించిన అత్యంతపూజ్యులగు గొప్ప గొప్పఋషిసత్తముల పాదస్పర్శచే అతిపవిత్ర క్షేత్రమైనది.

ఆదర్శపురుషుడైన శ్రీవివేకానందుడు కావించిన ప్రథమోపన్యాసమున ప్రారంభవాక్యము లివి — "పుణ్యభూమి అనిపించుకొనునర్హత గల దేశ మొకటి యుండునేని, కర్మఫలానుభవమునకై సకలాత్మలును వచ్చి చేరవలసిన చోటొకటి ఉండునేని, దేవునిచేర పురోగమించుచున్న యొక్కొక్కయాత్మయు తన చరమనివాసముగ చేరుతావొకటి ఉండునేని, శాంత్యౌదార్యపవిత్రతలందు అత్యున్నతదశ నందుకొన్న మానవులు వసించుస్థల మొకటి ఉండునేని అంతర్ముఖతయు ఆధ్యాత్మికతయు వెలయుచోటొకటి ఉండునేని – అది భారత దేశమే".

అట్టి భారతదేశము నేడు ఎన్నియో విషమ సమస్యల నెదుర్కొనుచున్నది. ఎచ్చటను నేడు శాంతి లేదు. దారిద్ర్యమువలనను, అజ్ఞానమువలనను జాతులమధ్య కలహములు, కొట్లాటలు, కుతంత్రములు ప్రత్యక్ష మగుచున్నవి. ఈ పరిసితులలో మానవుడు తన నిత్యజీవితమును గడపుటయే ఒకమహాసమస్యగా నున్నది. యుగయుగాంతరములనుండి గొప్పగొప్పమహర్షులు, జ్ఞానులు, భక్తులు ఉపదేశించిన ధర్మమార్గములు ప్రజలకు రుచించుట లేదు. దైవభీతి, దైవవిశ్వాసము, ధర్మాసక్తి, నియమనిష్ఠానురక్తి క్రమక్రమముగా నడుగంటుచున్నవి. అసూయ, ద్వేషము, కామక్రోధమోహములు, దేశము నలువైపుల విజృంభించి తాండవమాడుచున్నవి. దీనికితోడు భారతదేశము, మహోత్తమజాతీయాదర్శములైన త్యాగ, సేవలకు దూరమై పోవుచున్నది.

మనహిందువుల సిద్ధాంత మే మనగా, అమృతత్వమును పొందుట. ఇది సర్వపరిత్యాగమువలన కలుగుచున్నది. మన పూర్వకాలపు

ఋషులుకూడ ఇట్లు చెప్పిరి. "ప్రజయా ధనేన త్యాగే నైకే అమృతత్వ మానశుః" (సంతానముద్వారమున గాని, సంపదద్వార మున గాని అమృతత్వమును పొందజాలవు, త్యాగముచేత మాత్రమే అది సాధ్యమగును.)

కాబట్టి ఇటువంటి పరిస్థితులలో భగవాను డైన శ్రీరామకృష్ణుని ప్రియతమశిష్యుడును, యుగాచార్యుడైన శ్రీవివేకానందుడు భారత దేశసనాతనధర్మమును, సంస్కృతిని వదలక, దూరదృష్టితో దాని గొప్పతనమును గాంచి ఎటువంటి జంకుగొంకులు లేక నిర్భయముగా చైతన్యమయమగు సందేశము నిచ్చెను. ఈ దివ్యసందేశము విధ్వంసము చేయునది కాదు. కాని సర్వకాల సర్వావస్థలయందు చాల అవ సరమైనది. మఱియు ఈ వర్తమానపరిస్థితులలో ఒక్క భారత దేశమునకే గాక, సమస్తవిశ్వము నకును చాల జరూరు.

సర్వతోముఖప్రతిభాశాలియగు శ్రీ వివేకా నందుడు సహనసహిష్ణుతాసిద్ధాంతమును ప్రచారము చేసెను. శివమహిమ్నఃస్తోత్రములో చెప్పినట్లుగ —

"రుచీనాం వైచిత్ర్యాద్
ఋజుకుటిలనానాపథజుషాం।
నృణా మేకో గమ్య
స్త్వ మసి పయసా మర్ణవ ఇవ"॥

ఏకగంతవ్యమునుజేర్చు ననేకమార్గములే వివిధ మతము లని స్వామిజీ బోధించెను. కావున హిందూధర్మము, సర్వమతములపట్ల సహన మును, మైత్రిని పాటింపవలయునని చెప్పెను.

స్వామిజీ ఈ ఒక్క సహనమునే ప్రచారము చేయ లేదు. కాని బలము, పౌరుషము, సాహ సము అవసర మని సూచించెను. అందులోను ముఖ్యముగా శీలబలము, భయరహితత్వమును బోధించెను. మన దేశమును ప్రపంచపటమున ఇతర దేశములకంటె ప్రముఖస్థాన మధిష్ఠింప చేయ వలయు ననిన దేశమంతయు బలిష్ఠకాయు లైన యువకులు కల్గియుండవలె నని ఆశించెను. ఆయన ఇట్లనెను : "బలహీనమగు మెద డేమియు చేయజాలదు. దానికి మనము పుష్టి కలిగింపవలెను. మన యువకులు బలిష్ఠకాయు లగుట మొదటికర్తవ్యము. మతజ్ఞానము పిదప వచ్చును. పారమార్థికలోకమును చేరుటకు గీతాపఠనముకన్న 'ఫుట్ బాల్' ఆట ఎక్కు వగా ఉపకరించును. భుజకండరములును ఇతర కండరములును, ఇంక కొంత బలిష్ఠములైన పిదప మీరు భగవద్గీత నిప్పటికన్న బాగుగా గ్రహింపగలుగుదురు" అని యువకులను హెచ్చ రించెను. "తరుణవయస్కులును, బలయుతు లును, ఆరోగ్యవంతులును, సూక్ష్మబుద్ధిశాలు లును మాత్రమే బ్రహ్మమును ప్రాపింపగల్గు దురు" అని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. కాబట్టి భారతదేశపునరుద్ధరణకు అటువంటి తరుణవయస్కులైన యువతీయువకులు కావలె నని స్వామిజీ కోరెను.

భారతీయులలో ఆత్మవిశ్వాస మంతరించి యుండె ననియు, అదే వారి శారీరక మానసిక సారహీనతకు హేతువు అనియు, ఆ బలహీన తయే వారినీచతకు, అసూయకు, అనైకమత్య మునకు కారణ మని స్వామిజీ గ్రహించెను. ఆ బలహీనతను రూపుమాపి వారిలో శ్రద్ధను లేపుటకై, వారు గోల్పోయిన వ్యక్తిత్వమును మరల కలిగించుటకై, భారతజాతీయ స్వరూప మును రూపొందించిన దివ్యద్రష్ట శ్రీ వివేకా నందుడు ఇట్లనెను : "కఠోపనిషత్తులోగల శ్రద్ధ (అద్భుతవిశ్వాసము) అను దివ్యశబ్దము నా మనస్సులో నాటుకొనిపోయినది. శ్రద్ధాసందేశ

బోధయే నా జీవితోద్దేశము. ఆత్మవిశ్వాసము ప్రప్రథమమైనది. మన ఆత్మవిశ్వాసము పునరుజ్జీవింపచేయబడవలెను. అప్పటికి గాని మన దేశము నెదుర్కొని యున్న సమస్య లన్నిటిని మనమే క్రమక్రమముగా పరిష్కరించుకోగల శక్తి మనకు లభింపదు. కావలసినది చిత్తశుద్ధి, ఓరుపు, పట్టుదల — ఈ మూడును కార్యసిద్ధి కత్యావశ్యకములు''.

''కావలసినది బలము, పౌరుషము, బ్రహ్మ తేజస్సహకృతమైన క్షత్రియవీర్యము'' అనెను. కాబట్టి ఇటువంటి శ్రద్ధ, ఆత్మవిశ్వాసము మనలో కల్గినయెడల మన దేశమును, సంఘ సంస్కరణలతో, జాతీయతతో నింపుటకు ముందు స్వామిజీ కోరినట్లుగా పూర్తిగా దైవికముగ దివ్యభూమిని చేయగల మనుటలో నే సందియము లేదు.

స్వామి వివేకానందుడు పరివ్రాజకుడై, పాదచారియై హిమాలయపర్వతపాదమునుండి కన్యాకుమారిఅగ్రమువఱకు ఏకాకియై సంచరించినప్పుడు భారతదేశస్థితి, అందులోని ప్రజల అజ్ఞానము, పేదఱికము, మహిళలదుఃస్థితి, దానికితోడు సంకుచితత, అసూయ మొదలగునవి ఆయనకు మనోవ్యథను కలిగించి ఆయన హృదయమునుండి రక్తమును స్రవింపచేసెను.

మన భారతదేశపతనమునకు కారణము కేవలము మనప్రాచీనకాలములోని జాతిభావమును విడనాడుటయే యని స్వామిజీ చెప్పెను. వర్ణవ్యవస్థల తొల్లింటి ప్రాముఖ్యప్రయోజనము లడుగంటి, అవి లక్షలాది ప్రజలకు కేవలము ఇబ్బందులు కలిగించినవి. భగవద్గీతలో తెలిపినట్లు జాతి నశించిన లోకమే నశించును. నేటి వర్ణవ్యవస్థ సరియైనది కాదు. ''జాతికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగుటచేతనే మన మభివృద్ధి నొందగల'' మని స్వామిజీ సూచించెను. కావున భారతదేశమందలి కులసమస్యలను గుఱించి వివిధకులములవారు పోట్లాడుకొనుటవలన ప్రయోజన మేమియు లేదనియు, కావలసినది పరిశుద్ధాత్మ యని స్వామిజీ నుడివెను.

క్రుంగి లొంగి పోయి యున్న నిమ్నజాతుల నుద్ధరించినగాని మనదేశమునకు విముక్తి లేదని శ్రీ వివేకానందుడు తనప్రసంగములలోను, ఉపన్యాసములలోను, ప్రతిలేఖలలోను సూచించెను. ''పైవారిని క్రిందికి పడలాగుటవలన కాక, క్రిందివారిని పైకి లేవదీయుటవలననే ఈ సమస్య పరిష్కారము కాగలదు'' అని స్వామిజీ చెప్పెను. ''నీచజాతిపురుషునికైనను శుశ్రూష చేసి, పరావిద్యను నేర్చుకొనుము. చండాలునికైనను సేవ చేసి ముక్తికి త్రోవను తెలిసికొనుము'' అని మనువుకూడ బోధించుచున్నాడు.

భగవంతునిదృష్టిలో అందఱు సమానులే అని స్వామిజీ వాదము. ఇది వేదములలోకూడ చెప్పబడియున్నది. ఆయన స్త్రీ, పురుషుల సమత్వమును 50 సంవత్సరములకృతమే సూచించెను. ఆయనమాటలు ''ప్రతిపురుషుని, ప్రతిస్త్రీని, ప్రతినరుని, భగవన్మూర్తిగా భావించుచుండుము. ఎవరికేనియు నీవు 'సాహాయ్యము' చేయజాలవు. భగవంతుని బిడ్డలను సేవింపుము. తనబిడ్డలలో నెవరికేని సాహాయ్యము చేయగల శక్తిని భగవంతుడు నీకు ప్రసాదించినచో నీవు అదృష్టవంతుడవు. అంతే కాని స్వాతిశయభావము వహింపకుము. ఆ సాహాయ్యమును 'ఆరాధనా'భావముతో చేయుము. నీవు చేయునది 'ఆరాధనము', 'సేవ'. సర్వజగత్తునెడ పరిపూర్ణభక్తి భావమూని వినమ్రుడవై నిలువుము. తత్ఫలముగా

సమగ్రమగు నిస్సంగత్వము నీకు ప్రాప్తించును.''

ఆధునిక ప్రవక్తయైన శ్రీవివేకానందుడు మఱియు నిట్లనెను. ''ఎన్నడును నాధిపత్యము నెఱప ప్రయత్నింపకుము. ఉత్తమసేవకు డగువాడే యుత్తమపరిపాలకుడు. ఆజ్ఞానువర్తియై (విధేయుడై) నడుచుకొననేర్చినవాడే ఆజ్ఞాపింపసమర్థుడై యుండును'' కాబట్టి ప్రతి మానవుడు ఈర్ష్యాహంకారములు విడనాడి అందఱితోను కలిసి మెలిసి ఏకీభావముతో పాటుపడవలెను.

అన్యోన్యసహకారము, అన్యోన్యగుణగ్రహణము మనలో మిక్కిలి అవసరము. వీని మీదనే మనకార్యసాఫల్యమాధారపడి యుండును. ''వ్యాకోచమే జీవము. సంకోచమే మృతి'' అని స్వామిజీ మాటిమాటికినుడివెను. భారతదేశ దౌర్భాగ్యమునకును, పతనమునకును ముఖ్యహేతువులలో నొకటి ఈ సంకుచితత్వ మనెను. ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట జీవశక్తి లక్షణము. ప్రతిఒక్కరును తమయొద్ద ఉన్న దానిని ఇచ్చుచు లేనిదానిని తెచ్చుకొనుచు సమష్టి శ్రేయస్సునకు పాటుపడవలె ననెను.

భారత భవిష్యత్తును గుఱించి 50 సంవత్సరముల క్రిందట స్వామిజీ దివ్యదృష్టితో ఈ విధముగా ఘోషించెను. భారత ప్రజానీకములో విద్యావిజ్ఞానములను వ్యాపింపచేయువఱకును, వారిజీవిత మున్నతస్థితికి హెచ్చించువఱకును భారతదేశము పునరుద్ధరణమొందుటకు నవకాశము లేదు.'' భారత ప్రజానీకము ద్వారానే, వారు గోల్పోయిన వ్యక్తిత్వమును వెలువడచేయవలయు ననిన దేశముగతి జన సామాన్యస్థితిపై నాధారపడి యుండు ననెను.

కావుననే విద్యార్థులకు మతవిద్యగఱపుట చాల అవసర మనియు ఈవిద్యను గఱపుటకు బ్రహ్మచర్యములో తర్ఫీదైన విద్యాసౌశీల్య శోభితులగు స్త్రీలు, పురుషులు చాల అవసరమనియు కోరెను. స్వామిజీ మఱియు నిట్లనెను. ''ప్రతి వ్యక్తియందును పరిపూర్ణత స్వతస్సిద్ధముగానే కలదు. తత్ప్రకటనమే విద్య''. ''మనలను ధీరుల నొనర్పగల మతము, ధీరుల నొనర్ప గల సిద్ధాంతములు, సర్వతోముఖముగా ధీరులనొనర్పగల విద్య – ఇదియే మనకు వలయునవి.'' కావుననే విద్యార్థులకు ఐహికాముష్మికవిద్యలనుబోధింపవలెననియు, సాధ్యమైనంతవఱ కది జాతీయ పద్ధతి ననుసరింప వలయు ననియు స్వామిజీ సూచించెను.

యుగాచార్యుడైన శ్రీ వివేకానందుడు నవీన సంస్కర్త లనబడు వారి విధముగా సందేశ మిచ్చెను. ''విధ్వంసక మార్గములను వదలి ధర్మమార్గము ననుసరింపవలెను. మొట్టమొదట పారమార్థిక సంస్కారము లేనిదే యేసంస్కారమును పనిచేయదు.'' మనదేశ పతనమునకు కారణము మత మని, మన సనాతనధర్మ మని, తలచుట మిక్కిలి పొరపాటనెను. మన ప్రజల హిందూసంస్కారమును చెఱచుటకై ప్రయత్నింపక వారిని సర్వవిధముల నుద్ధరించుట చాల జరూ రని వారిని హెచ్చరించెను. నిజమైన ప్రేమ తత్త్వ మెటువంటిదో వారికి బోధించెను. ఆయనమాటలు. ''ప్రేమ ఎన్నడును నిరర్థకము కాదు. నేడో, రేపో, శతాబ్దానంతరమో సత్యము జయించి తీరును.'' ''ప్రేమయే విజయసింహాసన మధిష్ఠించును. ప్రేమయే ఏకైకజీవనధర్మము. మీకు ప్రేమ కలదా? మీసోదరమానవుల మీరు ప్రేమింతురా? ఈపేదలును, ఈదీను

లును, ఈ దుర్బలులును దైవస్వరూపులు కారా ?......''

గొప్పగొప్ప మహాపురుషుల నాయకత్వము వలన మనకు దేశస్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినది. ఈ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించిన భారత దేశము నేడు చీనావారిని ఎటువంటి సుస్థిరత్వముతో నెదుర్కొనుచున్నదో ప్రపంచమంతటను తెలిసిన విషయమే. చెన్నపట్టణములో స్వామిజీ ఇచ్చిన ఉపన్యాసములో ఆయన ఇట్లనెను. ''......వందలకొలది విదేశీయుల దాడులను భిన్నభిన్నములగు ఆచారమర్యాదల సమ్మేళనవలన గల్గిన వందలకొలది విప్లవములను భరించి నిలిచినట్టి భారతభూమి ఇదియే ! చెక్కుచెదరని శౌర్యముతోడను, వినాశమెఱుంగని చైతన్యప్రభల తోడను లోకములోని ఏ శైలరాజము నైనను మించగలిగిన సుస్థిరత్వముతో నిలిచినది ఈ పవిత్రదేశమే.'' కావున జాతీయజీవితము ఈ నా డెదుర్కొనుచున్న పరిస్థితులకు ఆనాడు శ్రీ వివేకానందుడు చేసిన హితోపదేశము చాల అవసరము.

మన ఈ వర్తమాన పరిస్థితుల ననుసరించి దానికి తగినట్లుగా శ్రీ వివేకానందుని శతతమ జయంతి మహోత్సవములు విశ్వమంతటను కొనియాడబడును. కావున ప్రతిమానవుడును ఆ చైతన్యమయ సందేశమును బహుముఖముల ప్రచారము చేయుటకై మిక్కిలి పాటుపడవలెను. త్యాగవైరాగ్యములు, ఆత్మవిశ్వాసము, సర్వవిజయశీలమగు దృఢసంకల్పమును ప్రతిమానవుని హృదయములో రేకెత్తించుటకై విద్యావంతులైన ప్రతి స్త్రీయు, పురుషుడును స్వామిజీ చూపించిన ఆదర్శమును దృక్పథమున నిడుకొని తత్ప్రాప్తి నిమిత్తము తీవ్రకృషి చేయవలయును.

శ్రీ వివేకానందుడు ఆశించినట్లుగా ప్రస్తుతము మనకు కావలసినది సంఘీభావము, శక్తి సమీకరణము. 'అధర్వవేదసంహిత' యందలి శ్లోకములో చెప్పినట్లుగా, ఎల్లరును ఏకమనస్కులై, ఒక్కసంకల్పముతో నున్నయెడల ఎటువంటి విషమ పరిస్థితినైనను, ఎటువంటి తీఱని సమస్యనైనను స్వాముల ఆశీర్వాదముల వలన మన మెదుర్కొనగల మనుటలో ఏ సందియము లేదు.

లోకవిధ్వంసనము చేయు యంత్రాలును, ఆటంబాంబులును శాంతి నిచ్చు మార్గాలు కావు. కాని స్వామిజీ ఆదేశించినట్లు భావి ప్రజలలో ప్రేమ, త్యాగ వైరాగ్యములు ఐకమత్యము కలుగునట్లు పాటుపడవలెను. ఆ ఉద్యమము నెఱవేర్చుటకై తుదకు ప్రాణముల నైనను అర్పించుటకై సంసిద్ధులమై యుండవలెను. అప్పుడే సకలమానవులకు మానవ సంఘమునకు చిర శాంతి కల్గును. అంతేకాదు. విశ్వశాంతియు గల్గును.

భారతదేశ క్షేమముకొఱకును, పునరుద్ధరణ కొఱకును, దానిమూలముగ అఖిలమానవుల శుభముకొఱకును స్వామిజీ తాను జీవించినంతకాలము పాటుపడి మనకు చేయవలసిన వన్నియు చేసెను. ఆత్మముక్తికిని, జగద్ధితమునకును ఆయన మార్గము చూపెట్టినాడు. కాబట్టి ఆయన ప్రారంభించిన ఉద్యమమును పరిపూర్ణము చేయుటకై ఆయన చైతన్యమయ సందేశము నెల్లరు తలదాల్పవలెను. 'ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత ప్రాప్య వరాన్ నిబోధత'.

శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమజయంతిమహోత్సవములు

మద్రాసులో

శ్రీ వివేకానందస్వామిజి నూటొకటవ జయంతిమహోత్సవము 'శతతమ' జయంతి మహోత్సవములతో ఏకమై తే 17-1-1963 ది గురువారమునాడు వేకువ 4-30 గంటలకు మద్రాసు మైలాపుర శ్రీరామకృష్ణమఠములో మంగళహారతితో భక్తిగీతములతో ప్రారంభ మైనవి. తర్వాత చక్కగా అలంకరింపబడిన స్వామిజి ప్రరివ్రాజకరూప చిత్రమునకు (చిత్రము 1) పూర్ణకలశములతో (చిత్రము 2) మైలాపూరు నాల్గు మాడవీధులలో ఊరేగింపు చేయబడినది. ఊరేగింపుపొడుగునను వివిధ బృందముల భజనలు (చిత్రము 3) చెల్లినవి. ఊరేగింపు 6-15 కు ప్రారంభమై 7-15 కు ముగిసినది.

7-30 గంట లప్పుడు మద్రాసు శ్రీరామ కృష్ణ మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానంద స్వాములు శంఖధ్వాన వేదఘోషలమధ్యమున స్వలంకృత స్వామిజిచిత్రపటమునెదుట వందల కొలదిగ క్రిక్కిఱిసియున్న భక్తులసదస్సున నూటొక్కదీపములలో మొదటిదానిని వెలిగించి శతతమ జయంతిమహోత్సవములకు ప్రారంభ మంగళమును నిర్వహించిరి.

అప్పుడు ప్రసంగించుచు (చిత్రము 5) శ్రీమత్కైలాసానందస్వాము లిట్లనిరి—"స్వామిజి శతతమజయంతి మహోత్సవములు భారతదేశమున మాత్రమే కాక ప్రపంచమున ఇతర ప్రాంతములలో పెక్కింటిలో కూడ జరుపబడు చున్నవి. శ్రీవివేకానందస్వామి నారాధించు టలో ఫ్రాన్సు - అమెరికా - బ్రిటను ప్రజలు

1. తే 17-1-1963 ది నాడు ఊరేగింపబడిన శ్రీ వివేకానందస్వాముల పరివ్రాజకరూపచిత్రము.

2. తే 17-1-63 ది నాటి ఊరేగింపులో పూర్ణకుంభధారులు.

3. తే 17-1-63 ది నాటి ఊరేగింపులో భజనబృందములు.

భారతీయులతో ఏకీభవించుచున్నారు. స్వామిజి జీవితచరిత్రలో మద్రాసునగరమునకు ప్రముఖ స్థానము కలదు. భారతీయతత్త్వమునకు, ఆదర్శ

భూతుడైన శ్రీస్వామిజిని అమెరికాకు పంపుటకు తోడ్పడినవారు మద్రాసునగరవాసులు. మద్రాసు శ్రీస్వామిజి చిత్తమున ఎడబాయ

4. తే 17-1-63 ది నాటి ఊరేగింపులో ఎన్సిసివారు.

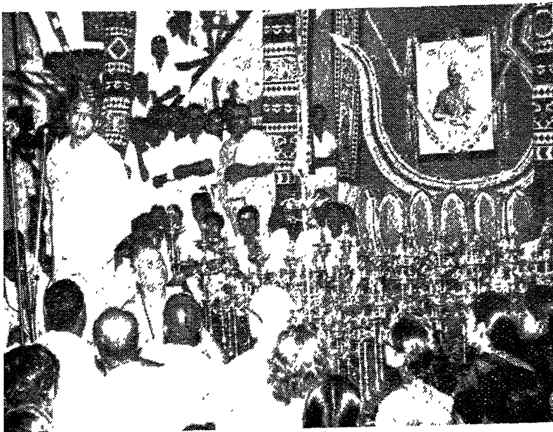
కుండెడిది. అమెరికానుండి మాతృదేశమునకు మరలినపిమ్మట స్వామిజి తొట్టతొలి మఠమును మదరాసునగరములోనే స్థాపించెను.''

శ్రీ కె. వి. జగన్నాథముగారు తమిళములో ప్రసంగించుచు, శ్రీవివేకానందస్వామిజి ఉపదేశముల వివరించి ''స్వామిజి సనాతనభావాలకు నూతనమును సజీవము నగు అర్థము చెప్పె ననియు ''హిందుశాస్త్రగ్రంథముల ఋజువైన యర్థమును తెలిపె'' ననియు చెప్పిరి.

నాటి | కార్యక్రమాలలో మఠొకటి—

శ్రీవివేకానందస్వాముల శతతమజయంతికి స్మారకముగా ఇండియాగవర్నమెంటువారు ముద్రించిన తపాలుబిళ్లలను మద్రాసురాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పూజ్యశ్రీ కె. కామరాజుగారు రామకృష్ణమఠమున వెలువరించిరి. ఆసమయమున సదస్సులో ప్రసంగించుచు పూజ్యశ్రీ కామరాజుగా రి ట్లనిరి —''భారతదేశమునకు గొప్పభవిష్యత్తు ఉన్న దనియు నిర్వహింపవలసిన కార్యభారము ఉన్నదనియు గుర్తించు దివ్యదృష్టి శ్రీవివేకానందస్వామి కుండెను. ఒకక్రొత్తసందేశమును చెప్పి నూత్న ప్రయోజనమును చూపి ఆయన ప్రజల కుత్సాహము కూర్చెను. భారతదేశమున కాయన సంపాదించిపెట్టిన కీర్తిలో నేడు మనము పాలు పంచుకొనుట మన గర్వకారణము.

శ్రీవివేకానందస్వామి పాశ్చాత్య దేశములకు పోయి భారతీయులజ్ఞానసందేశమును ఆత్మపరత్వసందేశము నచట ప్రజలలో ప్రచారము చేసెను. భారతదేశమునకు మరలిన వెంటనే ఆయన అజ్ఞాన - దారిద్ర్య - కల్మషనిమగ్నులగు ప్రజల సముద్ధరణమునకు నిర్విరామముగను నిస్తంద్రముగను పాటుపడెను. ఆయన నెలకొల్పిన రామకృష్ణమిషను, ఆధ్యాత్మిక

5. ధ్యానముద్రలో నున్న స్వామిజిచిత్రపటమునెదుట వెలుగుచున్న నూటొక్కదీపాలు,
సదస్సులో ప్రారంభోపన్యాసము కావించుచున్న శ్రీమత్కైలాసానందస్వామి. తే 17-1-63 ది.

సాంఘికరంగములలో ప్రజలకు ప్రశంసార్హముగ సేవ చేయుచున్నది.

కొన్ని యేండ్లక్రితము మద్రాసురాష్ట్రమున దక్షిణజిల్లాలలో వఱదలవలన మహోపద్రవము కలిగినది. అచటి ప్రజలకు సాయ మొనర్త మని పోయితిని. అందఱికన్న ముందుగ నేనే అచటికి చేరుకొనుచున్నా నేమో అనుకొంటిని. కాని పోయి చూడగా, రామకృష్ణమఠసాధువులు అంతకుముందే అటకు వచ్చి ఆపదలకు లోనైన ప్రజల నోదార్చుచు సాయపడుచు నుండిరి. చూచి సంతోషాశ్చర్యముల జెందితిని. మానవసేవయే మాధవసేవ, జీవుల సేవయే శివపూజ అనెడి శ్రీవివేకానందస్వాముల సందేశమును రామకృష్ణసంస్థవారీ రీతి అమలుజరుపుచుండిరి.''

శ్రీశుద్ధ సత్త్వానందస్వామి కృతజ్ఞతాభివందనోపచారవాక్కులు పల్కిరి.

గుడిలో ప్రత్యేకపూజాహోమములు 1-30 గంటలవఱకు సాగినవి.

మఠమండపములో గూడ కొంతపూజ శివసహస్రనామార్చనలు జరిగినవి. హోమానంతరము పి. ఎస్. హైస్కూలు మైదానములో దరిద్రనారాయణ సంతర్పణ చేయబడినది. దాదాపు వెయ్యిమంది బీదలకు పుష్కలమైన భోజనము పెట్టబడినది.

3 గంటలనుండి 5-45 వఱకు శ్రీ టి. ఎస్. బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు కిరాతార్జునీయము కథాకాలక్షేపము జరిపి ఆ కిరాతార్జునులచరిత్రలో శ్రీరామకృష్ణవివేకానందులచరిత్రయు అంతర్భవించునట్లు సరసచమత్కారసంపన్నముగ వీనులకు విందుకూర్చిరి.

హరికథానంతరము భజన ప్రవర్తిల్లినది. 6-30 కి గుడిలో ఆరాత్రికము ఆరంభమైనది.

6. చికాగోలో ఉపన్యసించుచున్నతీరున నున్న స్వామిజిచిత్రము పుష్పనిర్మితభారతదేశపటమధ్యమున అమర్పబడియున్నది. తే 20-1-63 ది పి.ఎస్. హైస్కూలుమైదానమున.

హారతికనంతరము శ్రీ శుద్ధసత్త్వానంద - ర్వజ్ఞానంద - శ్రీకైలాసానందస్వాములు శ్రీమద్వివేకానందుల ప్రవచనములను చదివి వినిపించి, ఆయన జీవితవిశేషాలను గూర్చి ప్రసంగించిరి.

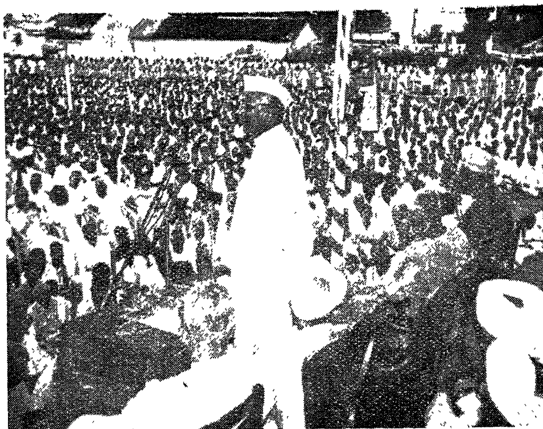
ఆ దినము వేకువజామునుండి రాత్రి 8-30 గంటలవరకు భక్తమహాజనులు స్వామిసేవకై ఎడతెంపులేని ప్రవాహముగా వచ్చుచుండిరి. వాతావరణ మంతయు భక్త్యుల్బణసముజ్జ్వలమై యుండెను.

తే 20-1-1963 ది భానువారమునాడు పి. ఎస్. హైస్కూలు మైదానములో భారత నిధిమంత్రి పూజ్యశ్రీ మోరార్జిదేశాయిగారు శతతమజయంత్యుత్సవాల యథావిధి సముప క్రమము జరిపినారు. చికాగోలో ఉపన్యసించుచు నిలుచున్నతీరున నున్న శ్రీ వివేకానంద స్వాముల చిత్రపటము పుష్పనిర్మితమగు భారతదేశపటమధ్యమున అమర్పబడెను (చిత్రము 6).

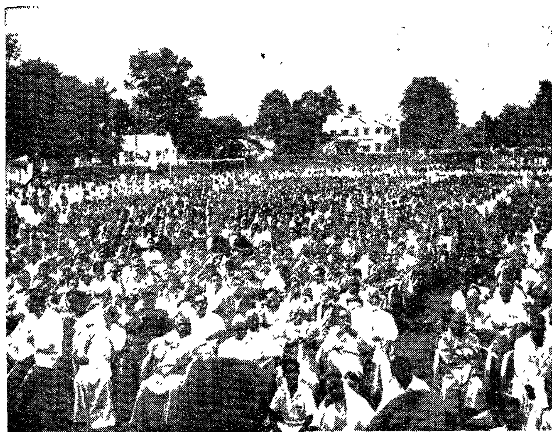
మధ్యాహ్నానంతరము రెండుగంట లగునప్పటికి ఆకాశము మేఘావృతము కాజొచ్చెను. కొంతసేపటికి చిటపొట చినుకులు ఆరంభమైనవి. వాన కొంత హెచ్చినది సమావిష్టులై యుండిన భక్తులును సభ్యులును చేరువ నీడ పట్టులకు పరుగిడవలసివచ్చెను. వాన కొంతసేపు కురిసినది. సభాకార్యక్రమము విఘ్నిత మగునేమో అని దిగులుపడుచుండగా, వాన ఆగిపోయినది. సూర్యుని వెలుగు మరల రాకున్నను, వాన కురియ లేదు.

3 గంటలనుండి 4 గంటలవఱకు శ్రీ కారైకురిచ్చి అరుణాచలముపార్టి వారు నాదస్వర కచ్చేరి జరిపినారు.

సభాకార్యక్రమము అనుకొన్నట్లే 4 గంటలకు వేదసూక్తానుసంధానముతో ప్రారంభమై

7. తే 20-1-63 ది పి.ఎస్. హైస్కూలు మైదానమున శతతమజయంతిమహోత్సవ ప్రారంభమంగళోపన్యాసము కావించుచున్న శ్రీ మోరార్జిదేశాయిగారు.

8. తే 20-1-63 ది స్వామిజీ శతతమజయంతిమహోత్సవసముపక్రమసందర్భమున సమావేశమైన మహాసదస్సు.

సది. శ్రీమత్ప్రియానందస్వాములు ప్రారంభ స్వాములు పూజ్యశ్రీ మోరార్జిదేశాయిగారి మంగళగీతము పాడిరి. శ్రీమత్కైలాసానంద కిని, సభాధ్యక్షులైన డాక్టరు సి. పి. రామ

స్వామి అయ్యరుగారికిని, ఉపన్యసింప విచ్చేసిన వారికిని, సదస్యులకును స్వాగతాశీస్సు లనుగ్రహించినారు.

తమ ప్రసంగములో వారు ఈలా గన్నారు: "శ్రీ వివేకానందస్వామికి శతతమ జయంతి మహోత్సవమును జరుపు టెందుకో గ్రహించుట మానవతతికి ఆవశ్యకము. ఆ కారణమును తెలిసికొనుట అనగా, శ్రీరామకృష్ణుడు నిర్వహింపబూనుకొన్న పనిని తెలిసికొనుటే, శ్రీరామకృష్ణమిషనువారి లక్ష్యమును తెలిసికొనుటే, శ్రీ వివేకానందస్వాముల సందేశమును తెలిసికొనుటే. పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడును శ్రీ వివేకానందస్వామియు నిత్యాత్మస్వరూపులు. పూర్వము శ్రీకృష్ణార్జునులుగ అవతరించినవారును వారే. ఒక ప్రత్యేకసందేశమందించుటకే వారి అవతారము. మానవుని దివ్యతను నొక్కి తెల్పు సందేశమది. ఉపనిషత్తులందలి మహావాక్యములను మనకు జ్ఞప్తి పఱచుటకే వారవతరించిరి. ఆ మహావాక్యాలే మన వేదములందు ఇప్పుడును అనాదికాలము గనుపదిలపడియున్న మహానిధానములు. భారతదేశహృదయకోశమున వేలకొలది సంవత్సరములుగా ఆ నిధానము లున్నవి. ఆ నిధానముల మనవశమున భద్రపఱచుకొనుటే కాక విశ్వమున కంతటికిని వానిని దానముచేయగలమని రుజువుచేయవలసిన సమయము వచ్చినది. విశ్వమున కంతటికిని, లేదా భారతదేశమునకు మాత్రమే ఐనను 'ఉన్న ఆధ్యాత్మికసంపదను సరిచూచుకొనుట'కు సర్వేశ్వరుడు ప్రసాదించిన సదవకాశమే ఈ శతవార్షికోత్సవము. మనము మన ఐకమత్యమును గట్టిపఱచుకొనుటకు ఈ ఉత్సవ మొక అవకాశము".

శ్రీ టి. వి. విశ్వనాథయ్యరుగారు దేశప్రముఖు లంపిన కొన్ని సందేశాలను చదివారు —

రాష్ట్రపతి డాక్టరు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారి సందేశము

శ్రీ వివేకానందస్వాముల శతతమజయంతి మహోత్సవమును అత్యాదరముతో మదరాసులో జరుపుచున్నారని తెలిసినందుకు సంతోషించుచున్నాను. శ్రీరామకృష్ణసంస్థకు మొట్టమొదటి శాఖ నెలకొల్పబడినది మదరాసులోనే. షికాగో విశ్వమతమహాసభలో ఉత్తరవిజయము గాంచి శ్రీ వివేకానందస్వామి మాతృదేశమునకు మరలివచ్చినపుడు మహాదరముతో ఆయనకు స్వాగతాభినందనము లర్పించినవారు మదరాసుప్రజలే. ఆయన భారతదేశపుత్రరత్నము. హిందూయోగి స్వరూపము, సంఘసంస్కరణోత్సాహము, దేశభక్తునిపోరాటము — ఈ మూటి అద్వితీయమేళనమునకు ఆయన జీవితము లక్ష్యము. ఆయన శతతమజయంతి మహోత్సవ మీ సమయమున కలసివచ్చుట ఎంతయు అనురూపము.

ప్రధానమంత్రి పండిత జవహర్లాల్నెహ్రూగారి సందేశము

శతతమజయంతినాడు శ్రీ వివేకానందస్వాములకు నా వందనము లర్పించుచున్నాను. ఆయన గొప్ప దేశభక్తుడు, ఆధ్యాత్మికనాయకుడు, మనప్రజల ఉత్సాహమును ఆయన ఉద్దీపింపజేసినంతగా చేసినవారు అరుదు. ఆయనకు పూజలను, ఉత్సవమును జరుపుట ఎంతయు అనురూపము.

మద్రాసుగవర్నరు శ్రీ విష్ణురామమేధిగారి సందేశముకూడ చదువబడినది.

రామకృష్ణమిషను హైస్కూలు విద్యార్థులలో ఒకడు శ్రీ స్వామిజి గ్రంథావళినుండి కొన్ని ఘట్టములు వల్లించినాడు.

రామకృష్ణమఠ 'వివేకానందశతతమజయంతి నిర్వాహకపరిషత్కార్యదర్శి' యగు శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి ఇంతవఱకు జరిగిన కార్యములను తమ నివేదికలో తెలిపినారు. ఈ ఉత్సవమునకు ధనము సేకరింప ఏర్పడి ఉన్న పరిషత్తుకు సమావేశకులైన శ్రీ ఎమ్. వి. వేంకట్రామనుగారు తమ నివేదికలో అంచనప్రకారము కావలసిన పదిలక్షల ఇరువదియేడువేల రూపాయలకుగాను ఇప్పటికి రెండులక్షల ఎనుబది నాలుగువేలరూపాయలు మాత్రమే లభించినవని తెల్పి విరాళము లొసగవలసిన దని పౌరమహాశయులను ప్రార్థించినారు.

పూజ్యశ్రీ మొరార్జి దేశాయిగారు శతతమజయంతిమహోత్సవాలకు ప్రారంభము చేసినారు (చిత్రము 7). వారి ఉపన్యాసము వేఱుగా ఇందే ౨౭౯ పుటలో ముద్రితమై యున్నది.

మద్రాసురాష్ట్ర విధిమంత్రి పూజ్యశ్రీ ఎమ్. భక్తవత్సలముగారు తమిళములో ఉపన్యసించుచు ఇట్లనిరి :—"భారతీయులు తమ పైతృకాధ్యాత్మికసంపదను తుంగలోత్రొక్కి అవివేకులై పాశ్చాత్త్యుల జీవితవిధానాలను అనుకరించుచున్న కాలమున, దారితప్పినవారిని దారికి మరలించుటకు శ్రీవివేకానందస్వామి అవతరించినాడు. మహిళలలో ప్రజాసామాన్యములో విద్యను వ్యాపింపజేయవలె ననుట స్వామి నొక్కి చెప్పిన విషయము. శ్రీస్వామిజిలో ఉన్న మఱొక్క గొప్ప గుణ మిది — ఆయనకు హిందుఋషులనిన ఎంత గౌరవమో అన్యమతములయోగు లనినను అంత గౌరవమే. ఒకసారి జీససునుగూర్చి మాటాడుచు స్వామి 'నేను జీససుకాలమున ఉండియున్న ఆయన పాదాలను, నా కన్నీటితో కాదు, నా హృద్రక్తముతో అభిషేకించియుందు' నని చెప్పినాడు.'' తిరువల్లిక్కేణిలో ఉన్న ఐస్హౌసునకు 'వివేకానంద మందిర' మని పేరుపెట్టవలెనను సర్కారువారి నిశ్చయమును ఆమందిరావరణములో శ్రీవివేకానందస్వాముల శిలాప్రతిమను ప్రతిష్ఠింప సర్కారువారి అనుమతిని శ్రీ భక్తవత్సలముగారు తెలిపిరి.

తదనంతరము శ్రీ మోటూరి సత్యనారాయణగారు (పార్లమెంటు సభ్యులు) శ్రీవివేకానందస్వాముల జీవితసందేశాలనుగూర్చి తెలుగులో ఉపన్యసించినారు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు వైస్ఛాన్సెలరు డాక్టరు ఆర్కాటు లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగారు ఆంగ్లమున ఉపన్యసించుచు మదరాసులోని మఠముతో చిన్ననాటినుండి తమకు గల ఆదరసంబంధాలను స్మరించినారు. శ్రీ వివేకానందస్వామిజి ఇక ఇరువదేండ్లైనను ఎక్కువగా జీవించియుండిన భారతదేశమున కింక నెంత సమున్నతి కల్గియుండెడిదో భావనకు సైత మంద దనియు, అస్వల్పజీవితములోనె స్వామిజి ప్రజలహృదయమున వైచిన ముద్రనుమఱవ నెన్నటికిని సాధ్యము కాదనియు శ్రీ మొదలియారు గారు చెప్పినారు.

శ్రీస్వామిజి గొప్పతనమునుగూర్చి శ్రీ కృ. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు సారస్యమాధుర్యధాటీమండితమగు సంస్కృతభాషలో ఉపన్యసించిరి.

'తమిళరశుకழగ'పు నాయకులైన శ్రీ ఎమ్. పి. శివజ్ఞానగ్రామణిగారు తమిళములో ఉపన్యసించుచు 'మానవసంస్కృతికిని విశ్వ

శాంతికిని భారతదేశము పెట్టనికోట అని లోక మునకుచూపినవారు శ్రీవివేకానందస్వామియే' అన్నారు.

సభాధ్యక్షులైన డాక్టరు చెట్పట్ పట్టాభి రామస్వామయ్యరుగారి ఉపన్యాససంక్షేపము : "ప్రాచ్యప్రపంచమున కేమి పాశ్చాత్యప్రపంచ మున కేమి శ్రీవివేకానందస్వామి అందించిన సందేశాలలో అన్నిటికంటె గొప్పది ఇది— మానవుల జీవితాలలో ఆత్మప్రబోధము అను నది ఒక సజీవాంశము. బ్రహ్మవిద్యను మన జీవితములోనికి తెచ్చుకోవలె, ఆచరణలోనికి తేవలె. బ్రహ్మవిద్య తెల్పు సత్యములను మన పరిపాలనలోనికిని ప్రదర్శనములలోనికిని ఆద ర్శానుష్ఠానములలోనికిని తేవలె. అనగా అదే ప్రజలలో నిమ్నుల – అధఃకృతుల – క్షుధా ర్తుల – సముద్ధరణము. ఈ పరమసందేశము శ్రీరామకృష్ణమిషనువారు తమ ప్రణాళికలలో అమోఘఫలప్రదముగ అమలు జరుపు చున్నారు."

శ్రీ కె. ఎస్. రామస్వామిశాస్త్రిగారి వందనసమర్పణముతో జాతీయగీతముతో నాటి కార్యక్రమము సమాప్తమైనది.

ఆ నాడు పూర్వాహ్ణమున సుమారు రెండు నూటుగురు భక్తులు మఠములో శ్రీ స్వామిజి జీవితగ్రంథమును సంపూర్ణగ్రంథావళిని మౌన పారాయణము కావించారు.

బేలూరుమఠము - హౌరా. 17-1-1963

భారతదేశమంతటను ప్రపంచమందలి అన్య దేశములందును విద్వద్యోగిసార్వభౌముడును నవ్యయుగ మహాపురుషుడు నగు శ్రీవివేకా నందస్వామి శతతమజయంతిమహోత్సవములు ఈనాడు ప్రారంభింపబడినవి.

నేటి ప్రొద్దున 6-25 గంటలప్పుడు వంగ రాష్ట్రమంతటను తొడంగిన జయంతి మహో త్సవాలను శంఖధ్వానములును వెలిగింపబడ్డ దీపికల వెలుగులును సూచించినవి.

నేటి కార్యక్రమములో ముఖ్యభాగము సూర్యోదయమునకు పూర్వమే బేలూరుమఠ మున స్వామిజిమందిరమున వేదధ్వానములు – భజనకీర్తనల – మధ్య, పవిత్ర గంభీర వాతా వరణమున ప్రారంభమైనది.

సుదూరప్రాంతాలనుండియు వేలకొలది భక్తులు 'లెండి, మేలుకొండి, లక్ష్యముచేరు వరకు ఆగకుడీ' అని తమ్ము ప్రబోధించిన శ్రీ వివేకానందయోగికి తమ భక్తివందనముల సమర్పింప ప్రభాతకాలమునకు హాజరైరి.

మునుపు స్వామిజి వసించుచుండినగదిలో, ఆయన ఉపయోగించుకొనుచుండిన వస్తువు లిప్పటికిని భద్రపఱుపబడియుండు గదిలో భక్త లక్ష్యాధిక సంఖ్యాకులు ఘటితాంజలి పుటులై మౌనముగ బారులుతీరిరి. గోడ లన్నియు స్వామిజి చిత్రఃటములచే అలంకృతములై యున్న సా కూడ వారు దర్శించి నారు.

17-1-1963

రామ్‌లీలామైదానమున సమావేశమైన మహాసదస్సులో శ్రీవివేకానందస్వాములశత తమజయంతి మహోత్సవమునకు ప్రారంభము చేయుచు ప్రధాని పండిత జవహర్లాల్నెహ్రూ గారు ఇట్లన్నారు — ఎంతటి మహాపదలు కమ్ముకొన్నప్పుడును, ధీరులమై ఎదుర్కొన వలె ననుట శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రముఖ మహాపురుషుల ఉపదేశము. శ్రీ వివేకానంద స్వామివంటివారిలో ఉండిన ఆధ్యాత్మికశక్తి ఏ

ఆవంతయైనను అలవఱచుకొనుటకు మనము ప్రయత్నింప వలెను. శ్రీవివేకానందస్వాములు బోధించిన 'బలము' 'విశ్వాసము' 'ఉత్సాహము' 'ఐక్యము' 'దేశభక్తి' 'ధైర్యము'— అను వాని నందఱు తమమనసులలో హత్తుకొల్పుకొనవలె. భారతజాతికి పితయైన గాంధి మహాత్ముడును ఈ పాఠములనే కఱపెను. వీనిని మన మాదరింపవలెను. శ్రీ వివేకానందస్వాముల మనఃపరిపాకమును భావనాశక్తియు ఎంత గొప్ప వనగా, ఆనా డాయన చెప్పినవి, ఈనాటికిని అనుసరణీయములై యున్నవి. ఆయన జీవించినకాలము కొంచెమే. ఐనను విదేశములకు భారతదేశసందేశము నందజేసిన వారిలో ఆయన అగ్రస్థానము అలంకరించినాడు. ఆయన విశ్వప్రజల చిత్తములపైనిచూపిన ప్రభావఫలితముగా, ఆయన ఆశయాలను విశ్వప్రజ లందఱును అభిలషించు చున్నారు. స్వామిజి మానవుల ఆధ్యాత్మికోద్ధరణమునందు విశ్వాసముగలవా డగుటే కాక దేశభక్తుల లోను గొప్పవాడు. ఆయన వ్రాసిన ప్రతిమాట యందును దేశభక్తిసముత్సాహము పిక్కటిల్లుచుండెడిది. మనయువకులే కాదు, భారతీయు లందఱును ఉత్తేజకరములగు స్వామిజి గ్రంథావళిని చదువవలెను. స్వామిజి మనస్సు జ్యోతిర్మయము. మన దేశీయులను ఎంతేని మేల్కొల్పినవా డాయన".

నెహ్రూగారికి ముందుగ మాటాడిన ఢిల్లి మేయరు నురుద్దీన్ అహమ్మదుగారు "(వివేకానందస్వామి దేశభక్తు డగుటే కాక, అపవర్గత్రివర్గములను, ఐహికాధ్యాత్మికములను, మేళవించిన సందేశ మొసగిన వారిలో తానే ప్రథముడు" అన్నాడు. ఢిల్లీ క్రైస్తవమతాధిపతి (బిషప్పు) రైట్. రెవరెండ్. ఎస్. కె. మోంబాల్ గారు తమప్రసంగమున స్వామిజిని గూర్చి 'ప్రవక్త' అనియు, 'తనకాలమువారి ఊహల కందని భవిష్యత్తును భావింపగల్గినవా' డనియు, 'ఆయనదృష్టి విశ్వదృష్టి' అనియు ననిరి.

కల్కత్తా, 20-1-1963

స్వామిజిజన్మనగరమైన కల్కత్తాలో శతతమజయంతి మహోత్సవాలకు రాష్ట్రపతి డాక్టరు రాధాకృష్ణగారు ప్రారంభము చేసినారు. దాదాపు ముప్పదివేలప్రజలు సమావేశమైరి.

రాష్ట్రపతి తమ ప్రసంగములో ఈలాగన్నారు—"దేని దేనికి శ్రీవివేకానందస్వామి తాను పరమలక్ష్యముగ ఉండెనో, స్వామిజి మన కేమి బోధించెనో, మనల ఏమి చేయగోరెనో—దానిని భారతదేశము జ్ఞప్తియందుంచుకొనుట ఎంతేని ఆవశ్యకము. శతతమజయంతి సందర్భమున ఊరక స్వామిజిని స్మరించిన చాలదు, ఆయన ఉపదేశాలను ప్రజలు తమ జీవితములలో కలుపుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలె. శ్రీవివేకానందస్వామిని కని మనకు ప్రసాదించిన భారతదేశపు ప్రజలమనిపించుకొనుటకు మనము అర్హత గడింపవలెను. మద్రాసులో నేను విద్యార్థినై ఉండిన దినాలలో స్వాముల లేఖలను ప్రసంగాలను సైక్లొస్టైలు చేసి ఆప్రతులు విద్యార్థులకు పంచిపెట్టెడివారు. ఈ శతాబ్దిప్రారంభదినములలో వివేకానందసారస్వతపఠనము విద్యార్థులను మంత్రముగ్ధులనుగ ఒనర్చెడిది. ఈదేశచరిత్రములోమాత్రమే కాదు, ప్రపంచచరిత్రములో మనము జీవించుచున్న యీ యుగము చిక్కైనది. విలువలు తగ్గుచున్నవి. విలువలు తొలు

మా అగుచున్నవి. ప్రజలలో సమష్టి ఉన్మాదములు మిక్కిలి చెలరేగుచున్నవి. ఈ స్థితి వారికి మంచిది కాదు. మానవుని గౌరవమునందీ రీతి అవిశ్వాసము వహించుట, మానవజాతికే ద్రోహముచేయుట. 'మీ ఆధ్యాత్మిక సంపదపై మీ రాధారపడియుండు' డని శ్రీ వివేకానందస్వామి తన కాలపు ప్రజలను కోరెను. ఆత్మయే సర్వప్రధానము. లోకమున 'అనివార్య'మైన దేదియు లేదు. మానవునకు డీటు లేదు. విశ్వాసమును విడువకున్నచో ఎంతెంతలేసి ఆపదలనైనను నెట్టివేయవచ్చును. అదే శ్రీవివేకానందస్వామి భారతీయులకు కఱపిన పాఠము. ఆపదలు పైకొన్నప్పుడు, ఇతి కర్తవ్యత తెలియనప్పుడు, 'ఆస విడువకుడు' 'ధైర్యము వహింపుడు' అనునదే స్వామిజి బోధ. విద్యయందు శాస్త్రవిజ్ఞానమందు సాహిత్యమందు ఆధ్యాత్మికజ్ఞానమందును అఖండప్రతిభావంతులకు ఈ కల్కత్తానగరము జన్మనగరము. అట్టివారిలో సర్వప్రథముడు శ్రీవివేకానందస్వామి. భారతదేశాత్మయే శ్రీ స్వామిజిలో రూపుదాల్చినది. ఈ దేశపు ఆధ్యాత్మికలక్ష్యములకు వాని సంసిద్ధికిని ఆయనయే నిరూపకుడు. సనాతనమైన భారతమాతృహృదయమును, ఆయన తన వాణిలో ఘోషించి విశ్వశ్రవణగోచర మొనర్చినాడు. ఆయన నెలకొల్పిన రామకృష్ణమిషనువారు నిర్వహించుచున్న లోకసేవాఘనకార్యములకు నా అభినందనములు.''

ఇంతకుముందే ప్రసంగించిన 'వివేకానంద శతవార్షికోత్సవపరిషదధ్యక్షులు' శ్రీ సి. బి. ముఖర్జిగారు ఈలా గన్నారు. ''ఈ పరిషత్తువారు జరుపనెంచిన కార్యములకై పదునొక్కలక్షలరూపాయలు రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు ఇచ్చుటకు సమ్మతించిరి. అందుకే కార్పొరేషనువారు తామును ఒకలక్షరూపాయలు ఇచ్చెద మన్నారు. శ్రీవివేకానంద స్వాములు బాల్యమున కలకత్తాలో వసించిన భవనమును కొని, అందొక సేవాసంస్థను నెలకొల్పవలె ననియు, స్వామిజి జీవితమును దెల్పు నొక ప్రమాణగ్రంథమును ప్రకటింపవలె ననియు, ఒక డాక్యుమెంటరి ఫిల్మును తయారు చేయవలె ననియు. పరిషత్తువారు ఉద్దేశించియున్నారు. విశ్వము నాలుగుచెఱగులనుండియు అమూల్యమైన సహకారము లభించుచున్నది.

మాజీరాష్ట్రపతులైన డాక్టరు రాజేంద్రప్రసాదుగారును ప్రధానులైన పండిత జవహర్లాల్నెహ్రూగారును శ్రీమాన్ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారిగారును పంపిన సందేశములు చదువబడినవి. శ్రీ నెహ్రూగారి సందేశములోని వాక్యములు — ''శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రజలలో నూతనచైతన్యమును కలిగించినారు. ఆ భారతమాతృపుత్రరత్నమునకు ఈ మహోత్సవ సందర్భమున నా నమోవాకము లర్పించుచున్నాను. స్వామిజి సారస్వతము ఇప్పటి ప్రజలకేకాక, రాగల తరతరములవారికి ఉత్సాహప్రదమగును''. శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారి సందేశములోని వాక్యములు — ''మాతృదేశమహిమను గుర్తించునట్లుగ భారతీయులకన్నులు తెఱచినవాడు శ్రీ వివేకానందస్వామి. ఆయనే రాజకీయ సాంస్కృతిక పారమార్థికరంగములలో భారతస్వాతంత్ర్యనిర్మాణవిధాత''.

వార్తా వార్త

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు - 4
మాతృశ్రీ జయంతి

మాతృశ్రీ శారదాదేవి 110-వ జయంతి తిథిపూజ 1962-వ సంవత్సరము డిసెంబరు 18-వ తేది మంగళవారము మఠములో కావింపబడినది. ప్రొద్దున 5 గంటలప్పుడు గుడిలో మంగళహారతితో కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. భజన గీతోపనిషత్పారాయణాలు గుడిలో ప్రత్యేకపూజ మున్నగు పూర్వాహ్ణ క్రమాలు 1-30 గంటలప్పుడు హోమముతో పూర్తి ఐనవి. సుమారు 500 మంది దరిద్ర నారాయణులకు అన్నసంతర్పణ చేయబడినది. 900 మంది భక్తవరేణ్యులకు ప్రసాదము దొన్నెలలో పెట్టి ఇయ్యబడినది. సాయంకాలము ఆరాత్రికమునకు పిమ్మట మఠమండపమున భక్తసదస్సులో శ్రీశుద్ధ సత్త్వానంద స్వాములు మాతృదేవి సుభాషితాలలోను ఉపదేశాలలోను కొన్నింటిని చదివి వినిపించారు. పశ్చిమబంగాళమున రహారాలోని రామకృష్ణ మిషను బాలురవిడిది కధ్యక్షులైన శ్రీ పుణ్యానందస్వాములు మాతృదేవి జీవితోపదేశాల విశేషాలను గూర్చి ఉపన్యసించారు.

23-12-1963-వ తేది బహిరంగోత్సవము. మధ్యాహ్నానంతరము 3 గంటలనుండి 5 గంటలవఱకు శ్రీమతి వి. శాంతమ్మగారు శ్రీ శారదాదేవి జీవితకథను హరికథాకాలక్షేపము కావించారు. 5 గంటలప్పుడు పౌరమహాసభ సమావేశమైనది. సోదరి ఆర్. ఎస్. సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు అధ్యక్షత వహించారు. రామకృష్ణమిషను శారదావిద్యాలయ హైస్కూలు విద్యార్థినులు ప్రార్థనగీతాలు పాడారు. స్కూళ్ల మాజీఇన్‌స్పెక్ట్రెస్ ఐన శ్రీమతి కమలాబాయిగారు సదస్సుకు వక్తలకు స్వాగతం పల్కినారు. శ్రీమతి మాలతి కేరళవర్మగారును, రాణీమేరీకళాశాల అధ్యక్షురాలగు డాక్టరు ఐరావతమ్మగారును ఆంగ్లములోను, శ్రీమతి గౌరి, శ్రీమతి మీనాక్షీసుందరము శివ అనువారు తమిళములోను మాతృశ్రీ గుణవైభవములను కొనియాడుచు ఉపన్యసించారు. వక్తృత్వపు పోటీలలో నెగ్గిన నగరపాఠశాలల విద్యార్థినులకు బహుమానము లిచ్చి, అధ్యక్షురాలుపన్యసించిన తర్వాత, శ్రీమతి సరస్వతీ దేశ్పాండేగారి కృతజ్ఞతావందనోపచారముతో సభాకార్యక్రమము పూర్తిఐనది.

తదనంతరము మఠములో భజన సంకీర్తనము కొంతసేపు ప్రవర్తిల్లినది.

ఆంధ్రప్రదేశమున స్వామిజీ శతతమ జయంతులు - ఒంగోలు

శ్రీవివేకానందస్వామి శతజయంత్యుత్సవములు ఒంగోలు పట్టణంలో జనవరి 17 నుండి 20 వరకు కడువైభవంగా జరిగాయి. శ్రీస్వామి వివేకానందశతజయంత్యుత్సవ సమితివారు పై కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. నాలుగు దినముల సభలకు శ్రీస్వామి శివశంకరులు అధ్యక్షతవహించారు. 17-1-1963-వ తేది ఉదయం వేదప్రవచనం, గురుపూజలతో సభాకార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. సాయంకాలం సభలో శ్రీ ఉప్పలపాటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు స్వాగతవచనములు పలికారు. సభలో శ్రీయుతులు చిల్లర భవానీశంకరరావు, తల్లావఝుల కృత్తివాసతీర్థులు, శ్రీస్వామివారి జీవితాన్ని గురించి ఉపన్యసించారు. 18-1-1963 తేది సాయంకాలం సభలో సాహిత్యాచార్య శ్రీ వావిలాల సోమయాజులుగారు "స్వామి వివేకానందులు : భారతదేశం" అన్న విష

యంపై ఉపన్యసించారు. శ్రీస్వామివారు భారతీయులకందజేసిన దివ్యసందేశాన్ని శ్రీ సోమయాజులుగారు వివరించారు. 19-1-63 తేదీ సాయంకాలసభ శ్రీ శ్రీ శ్రీ మాతాజీ త్యాగీశానందులవారి మృదుమధుర నామ సంకీర్తనంతో ప్రారంభమైంది. శ్రీ శ్రీ శ్రీ అను భవానందస్వాములవారు "శ్రీ వివేకానంద ఆదేశము" అన్న విషయంపై అనుభవపుర స్సరంగా, సోదాహరణంగా శ్రీస్వామివారి జీవితంనుండి అనేక ఘట్టాలు వినిపించారు. అనంతరం, శ్రీ శ్రీ శ్రీ మాతాజీ త్యాగీశానం దులవారు "శ్రీ వివేకానందరూపము" అన్న శీర్షికపై అతి మధురంగా ప్రసంగించారు. శ్రీ మాంతాజీ శ్రోతలను భక్తిరసాంబుధిలో నోల లాడించి మీరాబాయిని స్మరింపజేశారు. 20-1-63 తేది సాయంకాలం, మహోపాధ్యాయ శ్రీ జమ్మలమడక మాధవరామశర్మగారు "స్వామి వివేకానందులు; ఆధ్యాత్మికసాధన" అన్న విషయంపై గంభీరోపన్యాసం చేశారు. శ్రీ శర్మగారు సభలో సంస్కృతాంధ్రభాషల్లో భాషణలుగావించి శ్రోతలను మంత్రముగ్ధులను చేశారు. శ్రీరామకృష్ణ, వివేకానందులు కేవలం నరనారాయణులని, ఆధ్యాత్మికరంగంలో ఆ మహనీయులు భారతదేశానికి మహత్తర సందే శాన్ని, దివ్యప్రబోధాన్ని కావించారని శ్రీ శర్మగారు పేర్కొన్నారు. అనంతరం, శ్రీమాన్ ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్యులు "శ్రీ వివేకా నందదర్శనము" అనే విషయంపై ప్రసంగిం చారు. నైరాశ్యంతో కూడుకొన్న భారత దేశంలో వివేకానందుని ఆవిర్భావం, వివేక సూర్యోదయమేనని, వివేకానందునిలాంటి దివ్య మూర్తులు తిరిగి జన్మించాలని తాము ఆశి స్తున్నామని శ్రీమాన్ కృష్ణమాచార్యులు వాక్రుచ్చారు. తర్వాత గుంటూరు విజ్ఞానవర్ధనీ కళాపరిషద్విద్యార్థులు అతి మనోహరంగా గీతోపదేశము' అను నాటిక ప్రదర్శించారు.

శ్రీవివేకానందస్వామివారి నిలువెత్తు తైల చిత్రఫలకాన్ని చిత్రించి సమర్పించిన శ్రీ గట్టు పల్లి రామకృష్ణరావుగారిని శతజయంత్యుత్సవ సమితివారు నూతనవస్త్రాలతో సన్మానించారు. కళ, కళకోసంగాకుండా, భగవదారాధనకు వినియోగించవలసినదని, శ్రీ వివేకానందస్వామి లాంటి కారణజన్ముల చిత్రాలను రచించి కళను సార్థకపరచుకోవలసినదని శ్రీధారా రామ నాథశాస్త్రిగారు శిల్పి నాశీర్వదించారు.

అనంతరం, మంగళం, శ్రీ ఉప్పలపాటి సుబ్రహ్మణ్యంగారి వందనాదికంతో సభలు జయప్రదంగా ముగిశాయి. ఇతి శివమ్.

శ్రీరామకృష్ణ సేవాశ్రమము, చట్లతాండ్ర

స్వామి వివేకానంద శతజయంతి ఉత్సవ ములు శ్రీరామకృష్ణ సేవాశ్రమమునందు 17-1-1963 తేదీనుండి మూడు దినములు జరుపబడినవి. 17-1-1963 తేదీ ఉదయం శ్రీ వివేకానందుని సహస్రనామపూజతో కార్య క్రమము ప్రారంభించబడినది. శ్రీ జి. అప్పల స్వామిగారిచే గీతాపారాయణము కావించ బడినది. శ్రీ జానికిస్వామిగారి భజనమండలి వారిచే ఏకాహం భజన జరుపబడినది. శ్రీ భద్రాచలం రామమూర్తిగారిచే భక్తుడు - ముక్తిపొందు విధానంగూర్చి ఉపన్యాసము గావించబడినది. శ్రీ జి. కామరాజు భాగవ తులుగారిచే 'భక్తనందనార్' కథా కాల క్షేపము కావింపబడినది. పై మూడుదినములు, ఆరాధన, భజనలు, అన్నసంతర్పణ జరుప బడినవి. బ్రహ్మచారి శ్రీ అప్పారావు, అప్పయ్య స్వామి, శ్రీ చినలచ్చునాయుడుగార్ల యాజ మాన్యమున పై కార్యక్రమములుజరుపబడినవి.

గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

శతపత్రము

కర్త: శిరోమణి శ్రీ సన్నిధానము సూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు, సంస్కృతోపన్యాస కులు, రిటైర్డు. వెల 0-75. ప్రాప్తిస్థానము: గ్రంథకర్త, 44 జీరా, సికింద్రాబాదు.

ఈ లఘుకావ్యము రవీంద్రుని గీతాంజలి కనుకరణరూపము.

ఉపనిషన్మధువును మనసారగ్రోలి, రామమోహన, ద్వారకనాథ దేవేంద్రనాథ ప్రభృతుల ప్రబోధమును హృద్గత మొనరించుకొని, విశ్వజనీనదృష్టి నలవఱుచుకొని, కృత్తివాస చండీదాస జయదేవ ప్రభృతుల కృతులందలి పీయూషమును జుఱ్ఱి, జ్యోతిర్మయమైన వంగవైష్ణవ వాఙ్మయమునకు జేజేలుపాడి ప్రతీచీ మహాకవుల ఊహలను, నూతనపద సముదాయ ప్రయోగములను గ్రహించి, ప్రాచీన రచనావిధానముల ననుకరింపక, స్వకీయ హృదయగ్రథనముననుసరించి, స్వతంత్రశైలి నవలంబించి సౌందర్యోపాసన మొనరించి, రవీంద్రుడు తన్మయత్వముతో "గీతాంజలి"ని సృజించి, అపూర్వమగుకైసేతను వాగ్దేవికి సమర్పించి యశస్విలకుడయ్యెను.—

శిరోమణి సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారా "గీతాంజలి"ని పఠించి కాళిదాసు భవభూతి మున్నగు మహాకవుల కృతులందలి మహిమను మాధుర్యమును గ్రహించి, ఆంధ్రమున అద్భుతమగు కవిత్వమును వ్రాయనేర్చిన మహనీయులు. వీరి రచన నవనవోన్మేషమై వెలయును. అది గంభీరభావబంధురమై, సౌందర్య సందీపితమైయుండును. రవీంద్రునికృతికి అనుకరణమనుడు, అనుసరణమనుడు — ఇందలి భావశబలత ఎట్టిదో పరిశీలింపుడు:

"గీ. కన్నుఁదెలిదమ్ములును, మనఃకైరవంబు
నడుగుఁదామరదోయియు హస్తశోక
నదము, లివ్వన్ని గలిపి దండగనుగ్రుచ్చి,
త్వత్పదంబుల నర్పించువాఁడ దేవ"

గీ. అల్ల శంపాలతా ప్రగ్రహములతోడ
వారివాహాశ్వములఁ గట్టఁబడిన దివ్య
రథముపై నెక్కి యారేఁగు రమ్యమూర్తి
దివ్య తేజస్వి గనుఁగొంటిఁద్రృప్తిఁగంటి"

"పద్మముల్ కావు నీపాదముల్ నామనో
భ్రమరంబునకుఁ జంపకములుగాని
వనజారిగాఁడు నీవదనంబు నానేత్ర
కువలద్వయికిని సవితగాని
సుమవృష్టిగాదు నీ చూడ్కులనుండి నా
పయి రాలునది బాణపటలిగాని
అమృతంబుగాదు నీ హాసచంద్రికనన్నుఁ
గనుకాలమున విషాకరముగాని"

"ఈమహాజ్యోతి యెచ్చటి దెంతమధుర
మెంతహృదయంగమంబయి యింపునింపు?
తావకీనతనూవల్లికా వితాన
పూరమా? కాక త్వత్కృపాక్షీరసింధు
దవళభంగములా? కాక తావకమగు
సరస రమణీయమందహాసంబొ? చెపుమ."

ఇందలి పద్యములన్నియు నిట్లే రసబంధురములై యున్నవి. కవితావిభూతి ఎట్టిదో గ్రహింపదలచినవారీ పద్యములను సదా పఠింతురుగాక!

—జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణమూర్తి